سادات: د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تیار یوو

د انتخاباتو خپلواک کمېسیون وايي چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تخنیکي تیار یوو. د دغه کمېسیون یوه ویاند ذبیح سادات ووړم، مابام ازادۍ راډیو ته ویلي چې په‌دې اړه د کمېسیون د مشرانو د پرېکړې په تمه دي. دی وايي: «د ټاکنو خپلواک کمېسیون تصمیم لري چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست خپور کړي. په‌دې اړه ټولې تخنیکي چارې بشپړې شوې دي. یوازې د مشرانو پرېکړې ته اړ یوو، چې د ولسمشرۍ ټاکنو د مهالوېش پر اساس پرون د سلواغې ۲۶مه مو د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست خپور کړو.» د ښاغلي سادات تر دې څرګندونو څو ساعته وړاندې د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون یوې مرستیال ویاندې شیما علم سروش ویل چې د ثبت شویو کسانو د تابعیت په اړه نابشپړې ارزونې، ښايي د دغه لومړني لېست اعلام له ځنډ سره مخامخ کړي. د انتخاباتو خپلواک کمېسیون ویلي چې د ولسمشرۍ انتخابات به د راتلونکي لمریز کال د چنګاښ په ۲۹مه کوي په‌دغو انتخاباتو کې د سیالۍ لپاره ۱۸ کسانو خپل نومونه ثبت کړي دي.

Ketabton.com

انه

ه‌کېه

...مپ د افغان سولې لپاره خبرې
...وړخ هلې ځلې او پر طالبانو فشار بللې

...مشر
...د هغې
...به هم

حکړه پای ته ورسېږي، خو د دوشنبې
په ورځ د امریکا کانګرس په ټولې
اکثریت سره د ښاغلي ټرمپ هغه پلان

رد کړ، چې غواړي له دغو دوو
هېوادونو بېرته خپلې ځواکونه وباسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه د امریکایي ځواکونو ایستل یا پرېښودل

تمیم

ورمه ورځ، دوشنبې، د امریکا متحدو ایالتونو سنا مجلس په لوی اکثریت سره له افغانستان او سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د پلانونو مخالفت وکړ. هغه مصوبه چې د امریکا په سنا کې د جمهوریت غوښتونکو د اکثریت لرونکي سناتور مچ مک کونل، له خوا د دوشنبې په ورځ سنا مجلس ته وړاندې شوه، په ۷۰ مثبت او ۲۶ مخالفو رایو سره تصویب شوه. د مصوبې په متن کې راغلي چې له دواړو هېوادونو، افغانستان او سوریې څخه په بېړه د امریکایي ځواکونو ایستل «هغه په سختیو په لاس راوړې بریاوې او د متحدو ایالتونو ملي امنیت» به په خطر کې واچوي. ټرمپ د تېر کال په ډسمبر میاشت کې اعلام وکړ چې غواړي په سوریه کې مېشت ۲۰۰۰ امریکایي ځواکونه له دغه هېواده وباسي. ډونالډ ټرمپ یې دلیل په سوریه کې د داعش ډلې پر وړاندې د جګړې په ډګر کې بریالیتوب ښودلی دی وروسته یې بیا له افغانستانه د خپلو ځواکونو د ایستلو موضوع ته مخه کړې، خو دا دې دا پلانونه یې رد او قانوني بڼه خپله نه کړه. په دغو دواړو هېوادونو کې خراب امنیتي وضعیت ته په کتلو سره د امریکا د جمهوررییس دغه پلانونه هم د دغه هېواد د متحدینو او هم په امریکا کې له سختو نیوکو سره مخامخ شول. مک کونل ټینګار وکړ اوونۍ وویل چې داعش ډله، القاعده او نور متحدین یې اوس هم د پخوا په شان امریکا متحدو ایالتونو ته یو لوی خطر دی.

د دوشنبې په ورځ د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د منځني ختیځ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي. د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي یې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په ډسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم بللی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي. له افغانستانه بې وخته د امریکایي ځواکونو ایستلو پلان په امریکا، نړۍ او دغه راز افغانستان کې وغندل شو، ځکه افغانان د ستراتیژیک، امنیتي او دفاعي تړون له مخې له امریکا او ناټو سره شراکت لري، د ۲۰۱۴ م کال له پای را په دې خوا د دغو تړونونو له مخې د امریکا په مشرۍ د ناټو پوځي ماموریت پای ته رسېدلی او تر یو نیم سل زره ځواکونه یې له افغانستانه وتلي ،چې له همغه راهیسې یې د افغان ځواکونو د روزنې او تجهیز ملاتړ نه دانګلی دي، دا ملاتړ د دغو تړونونو له مخې پراختیا مومي اوس هم که امریکایي ځواکونه ایستل کېږي، یا د امریکا ولسمشر ټرمپ د ستر لګښت له امله یاسي، نو دا قانوني مرحلې لري، چې دا دی د همدغه قانوني اړخ له مخې د ولسمشر ټرمپ پلان د کانګرس له خوا رد شو. افغان حکومت هم دغو قانوني مراحلو ته په کتو سره له امریکا او ناټو د ځمکې د دوام غوښتنه کوي، بل دا چې یو دم د ټولو ځواکونو ایستل نه یوازې دا چې قانوني اړخ نه لري، بلکې په افغانستان کې فاجعه را منځته کوي. افغانانو داسې څه له وخته تجربه کړي دي، لکه، چې په نوییمه لسیزه کې روسان مات شول، نو امریکا او نورو متحدینو مجاهدین یوازې پرېښودل، حال دا چې د امریکا ستر دښمن یې ورته په ګونډو کړی و، امریکا دا د انګرېزانو او ګاونډیو دښمنانو په غوښتنه وکړل په مقابل لوري کې د کابل رژیم هم نسکور او په هېواد کې د دښمنانو له خوا غوبل پیل او تر ننه توام لري. په همداسې حال کې افغان حکومت د بهرنیو ځواکونو د وتلو لپاره پلان لري، قانوني او له بحرانه لرې پلان، د دغه پلان پر بنسټ د ولسمشر محمد اشرف غني هغه لیک افشا او په امریکایي رسنیو کې خپور شو، چې په کې د امریکایي ځواکونو د وتلو په اړه یې د امریکا ولسمشر ښاغلي ټرمپ ته استولی و، په لیک کې د امریکایي ځواکونو دغه لګښت، چې ښاغلي ټرمپ یې په اړه اندېښنه لري، د حل لاره ښوودل شوې ده. افغان ولسمشر پلان لري، چې بهرني ځواکونه په تدریج سره کم او یا یې لګښتونه را کم شي، دا لګښتونه په کال کې تر پنځوسو میلیاردو ډالرو اوړي، چې یوازې په افغانستان کې د امریکا پر ۱۴ زرو امریکایي ځواکونو راځي، د څوارلسو زرو ځواکونو تر څنګ نور مرستندوی لوري او ډلې چې حساب شي، نو تر ۳۰ زرو پورې رسېږي، له دې سره جوخت د ناټو د نورو غړیو هېوادونو ځواکونه هم حضور لري، د افغان حکومت پلان دا دی، چې له ۵۰ زرو میلیاردو ډالرو دا لوړ لګښتونه را ټیټ او آن په کال کې تر ۴۰ میلیاردو ډالرو پورې امریکا ته سپما وکړي، یعنې که د دغه ستر لګښت په ځای یوازې له ۱۲_۱۵ میلیاردو ډالرو دا لګښت له ۵۰ میلیاردو ډالرو را کم او پر افغان ځواکونو وشي، نو دا امریکا او په تېره بیا د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ اندېښنه لرې او هغوی ته به ستره سپما وي دا هم امکان لري، هم د افغان ځواکونو د نه تجهیز لپاره معقول پلان په ډاګه کوي

سرمقاله

د مسکو غونډه به څه پایلې ولري؟

پرون سې شنبې د مرغومي په ۱۲ مه د روسیې په پلازمېنه مسکو کې د افغان سولې په تړاو د طالبانو د پلاوي او یو شمېر افغان سیاستوالو ترمنځ دوې ورځنۍ غونډه رسماً پیل شوه. په دې غونډه کې د طالبانو استازي او یو شمېر افغان سیاستوال ګډون کوي. د افغان حکومت په استازیتوب دې غونډې ته څوک نه دي ورغلي. دا غونډه په داسې حال کې جوړېږي، چې ورمه ورځ همدغو طالبانو د کوربه روسانو په حضور کې پر کندوز پراخ برغل وکړ او پلان یې دا و، چې کندوز بوځل بیا د تېر په څېر لاندې کړي، دوه ځله طالبانو د همدغو روسانو په حضور کې پر کندوز برغل کړی و او د لنډې مودې لپاره یې لاندې کړی هم و، له کندوز سره د تاجکستان پر پوله د روسانو شپږ زره ځواکونه چې پر مجهزو وسلو او هوایي ځواک سمبال وو، د ترهګرۍ او اورپکي د مخنیوي په پلمه ځای پر ځای دي، نو د تعجب خبره دا ده، چې د مسکو په کوربه توب، د سولې لپاره په دې غونډه کې ناست طالبان د غونډې له پیل څو ساعته وړاندې د روسي عسکرو په حضور کې پر کندوز برغل کوي" نو دا د سولې کوم او څه ډول پیغام لري؟ په هر حال افغان حکومت او ولس په مسکو کې روانه غونډه، د سولې په بهیر کې مرسته ندویه نه بولي، ځکه دا غونډه د دښمن په کوربه توب شوې هغه چې په افغانستان کې یې مداخله د پنجاب تر کچې رسېدلې او د افغانستان د یوې برخې د لاندې کولو او پر سیمه د خپلې اچولو لپاره ناولی نیت لري، همدا اوس د روسیې د بهرنیو چارو وزیر سرګي لاوروف منځنۍ اسیا ته پر سفر وتلی، څو خپلو رقیبانو ته وښیي، چې دا سیمې یې خپلې دي، خو د غونډې د یو شمېر ګډونوالو خبرې سې وې، هیله ده، چې دا د سولې پر لور د بین الافغاني خبرو لپاره د پیل ګام وي، خو تر هغې چې د دې غونډې مثبتې پایلې نه وې حس شوې، تړې تمه نه شي کېدای، دا لوري باید خدای ته مخ کړي او روسیې ته شا، او په دې فکر وکړي، چې افغانان سوله غواړي، دا یې حق دی، دا غوښتنه یې اسلامي او ملي غوښتنه ده، دوی باید نور د دې لپاره سره یو لاس شي، چې نور له افغانانو دا حق او دا غوښتنه دسیمې او نړۍ په تېره بیا ګاونډي هېوادونه وانه شي اخیستلی اندېښنې دا دي، چې پنجاب به له سعودي، عربي اماراتو او امریکا تر لاسه کړې پیسې، په افغانستان کې د تپل شوې جګړې د شدت او پر نورو سختو ترهګرېزو بریدونو ولګوي، د دې موخې د به تر عملي کولو لپاره به د جګړې ټوله قومانده د پنجاب له خوا روکول کېږي، په همداسې حال کې طالبان له افغان حکومت سره خبرو ته نا حاضرېږي، هغوی په دښمن مسکو کې چې په افغانستان کې یې د وینې تویولو او تپل شوې جګړې بنسټ ایښی، غونډې ته حاضرېږي، خو په شهید او لیبي کابل او د مسلمانانو په قبله او د پاک خدای (ج) په خونه ،کعبه شریفه کې دې غونډو ته هیڅ اهمیت هم نه ورکوي، افغانان او په تېره بیا افغان حکومت د همدغو اندېښنو له امله د مسکو غونډې ته هیله من نه دي، بیا هم ګوري، چې له دې غونډې څه را وزي، په داسې حال کې چې طالبان له افغانستانه د امریکایي ځواکونو د وتلو پلانونو ته هم باب کړي، چې کله په وتو سره به یې په اسانه د افغانستان حکومت نسکور کړي، له همدې امله د طالبانو یوه مشر ویلي، چې له دې بریا سره سم به ، یې افغان ځواکونه منحل کړي، ولس د دې موخې پر ضد سخت غبرګون او نه بېکاره کړل، په همداسې حال څوک داسې ضمانت ورکولی شي، چې طالبان سوله کوي او د خدای او د هغه د رسول او مظلوم افغان ملت لپاره یې کوي؟

د پښتون ژغورنې غورځنګ پر ضد د پنجابي کړیو توطیې

شاولي قرار شینواري

د وخت دانګلیسي استعمار جوړ شوي مصنوعي اوګوډاګي هېواد پاکستان مغرضو استخباراتي اوپوځي کړیو، نه یوازې د لراو بر وپښتنو او بلوڅو په ګډون د افغانانو پرزړه دانګلیسي استعمار د خنجرډنور داغ په ټوګه پرافغانانو د دیورنډ دمنحوسې او کرغېړنې تپل شوې کرښې هغې غاړې ته د پرتو کوزو پښتنو او بلوڅو دملت پالو اوآزادۍ غوښتونکو ولسونو او دغه راز دمنظور احمد پښتین په مشرۍ دپښتون ژغورنې غورځنګ دغړو په نښه کولو، مرموز وژلو، دهغوی څورولو، نیولو او بندیانولو ته زور ورکړی او پرهغوی باندې یې د ترهګرو د تاپې وهلو په پلمه نه یوازې پرشومو توطیو لاس پورې کړی ، بلکې دغو مغرضو پنجابي او نژاد پالوونکو کړیو دهغوی دکورونو پرسوځولو، لوټولو او دخلکو پرناموس یې شرمانه تیریو ته هم لاس اچولی او آن تردې پورې چې دخپلو دغه ډول شوموناوړو پلانونو دپلي کولو لپاره یې دپښتنو او بلوڅو په قبایلي سیمو او ایجنسیوکې له منځني ختیځ څخه راتښتېدلي، ماتې خوړلي، شرمېدلي او را شړل شوي په زرګونو داعشیان هم ځای پرځای کړي او غواړي چې ددغو داعشیانو او ترهګرو پرمټ ددغو قبایلي سیمو ملت پال بلوڅان او پښتانه وځپي چې دثبوت څرګندې بېلګې یې څوکاله وړاندې دبلوڅو دمشر اکبر بګټي او په دې وروستیو وختونو کې د بلوچستان دغورځنګ په ګډون دپاکستان په بېلابېلو سیمو کې دپښتون ژغورنې دغورځنګ دمخکښې غړي محمد ابراهیم آرمان لوڼي په څېر ددغه نیوکې را پارولې دي

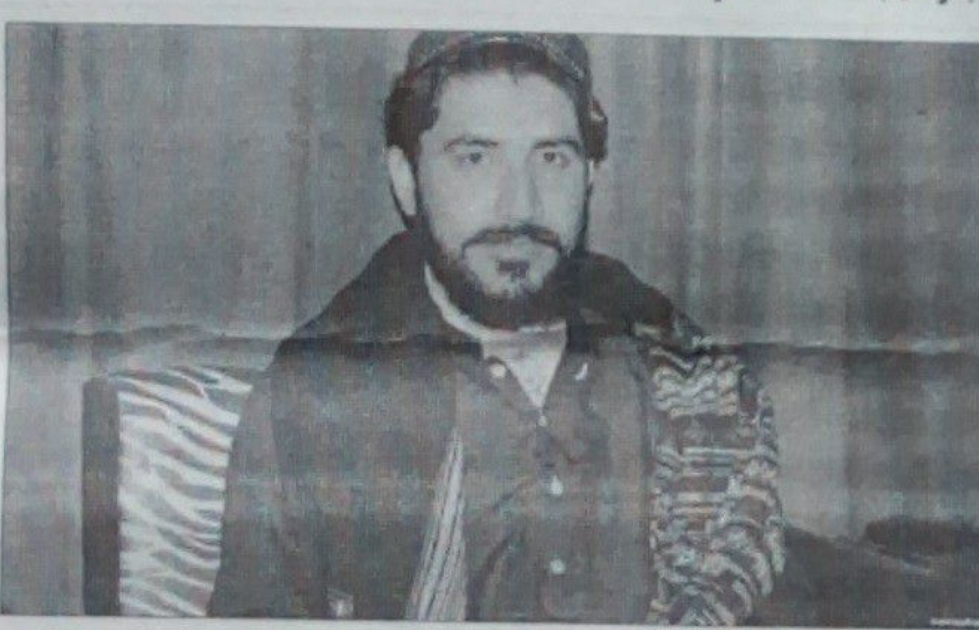

غورځنګ دغړو په نښه کول او وژل دي چې نه یوازې یې په افغانستان او پاکستان کې د پښتنو او بلوڅو ، بلکې د سیمې او نړۍ په نورو هېوادونو کې هم دپښتنو په ګډون دسیمې اونړۍ د بشر دوستو او سوله دوستو خلکو زیاتې غوسې او اودلروپښتنو پرضد یې دپاکستان دپنجابي واکمنانو او نورو نژادپالونکوپاکستاني کړیو دغه ډول بشري ضد او انساني ضد عملونه په کلکه غندلي او محکوم کړي او غوښتنه یې تري کړې، چې پاکستاني چارواکي دې دیادوپښتنو قاتلان ژرترژره په نښه کړي او دسختې جزا لپاره دې دعدالت منګلوته وسپاري. په دې لړ کې په کابل کې د افغان ژغورنې غورځنګ غړو د یوې اعتراضیه غونډې په ترڅ کې د لوڼي وژنه په کلکو ټکو وغندله او وې ویل، چې پاکستان په دا شان وژنو غواړي ،چې دپښتنو د حق غوښتنې غږ غلی کړي.د دوی له منځه زهیر زنداني دغې غونډې ته وویل:« مونږ ټول افغانان د ارمان شهید غم خپل غم ګڼو او په دې حساس وخت کې د خپلو ورونو تر څنګ ولاړ یوو، مونږ د منظور پښتین ملاتړ کوو او غږ ته یې منتظر یوو، مونږ له دوی سره دا غږ بدرګه کوو ،چې د وژنې او تاوتریخوالي پرخلاف یو موټی او باید د دغو وژنو پوښتنه وشي »له کابل سره هم مهاله په ننګرهار او کونړ کې هم ۷ مخ

د افغان سولې په اړه د خلیلزاد د څلورم سفر پیل

سمیع الله سمیع
څلورمه برخه

کابل ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد دچین، اومتحدو عربي اماراتو له سفر وروسته دمرغومي په ۲۹ نمه کابل ته سفروکړ او په کابل کې یې له ولسمشر محمداشرف غني ،اجرائیه رییس ډاکتر عبدالله عبدالله ،دملي امنیت شورا له سلاکار ډاکتر حمدالله محب اونورو چارواکو او شخصیتونو سره دخپلو سفرونو په باب خبرې وکړې خلیلزاد وویل : دسیمې هېوادونو ته یې دسفرموخه دافغان سولې دپروسې د پیلولو لپاره د سیمه ییزې اجماع رامنځته کول وو اودکابل له سفر وروسته یې دغو سفرونو ته دوام ورکړي

پاکستان ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد د افغاني مشرانو او چارواکو له خبرو وروسته دمرغومي په ۲۷ نمه دسولې دخبرو لپاره پاکستان ته روان شو

خلیلزاد ، اسلام آباد ته له رسیدلو وروسته دافغان سولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو دوزیر مرستیالې تهمینه جنجوعه سره خبرې پیل کړې دواړو لورو دسولې اوپخلاینې دبهیر پراتکشافاتو خبرې وکړې په دغو خبرو کې له خلیلزاد سره دامریکا ددفاع وزارت اوملي امنیت شورا غړي هم ملګري وو. دمیرمن جنجوعه په مشرۍ دپاکستان په پلاوي کې دپاکستان ددفاع اوبهرنیو چارو وزارتونو جګپوړو ماموریتو هم برخه ترله

خلیلزاد ، سیمې ته دخپلو سفرونو په اړه جنجوعه ته معلومات ورکړل په مقابل کې جنجوعه وویل چې هېواد یې د افغان سولې له پروسې سره مرستې ته ځان ژمن بولي

له جاوید باجوه سره د خلیلزاد لیدنه:

په داسې حال کې چې خلیلزاد، دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیرې له مرستیالې میرمن تهمینه جنجوعه سره خبرې ګټورې وبللې، دمرغومي په ۲۸ نمه دپاکستان له لوی درستیز جنرال قمر جاوید باجوه سره د ده دکار په دفتر کې په راولپنډۍ کې ولیدل په دې کتنه کې خلیلزاد له جنرال باجوه سره دافغان سولې ، پخلاینې او امنیت په اړه خبرې وکړې

په دغو خبرو کې باجوه ټینګار وکړ چې پاکستان افغان سولې ته اهمیت ورکوي. نوموړي وویل باور لري ، دسولې پیل شوې هلې ځلې به دسیمې او افغانستان سوله اوامنیت راوړي

په دغه وخت کې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت مرستیاله لیزا کرټیس ، هم په پاکستان کې وه اوله بېلابېلو چارواکو سره یې دسولې خبرې پیل کړې وې

له عمران خان سره د ولسمشر غني تلیفوني خبرې:

په داسې حال چې خلیلزاد د پاکستان له چارواکوسره د افغان سولې په اړه خبرې پیل کړې وې افغان ولسمشر محمداشرف غني دپاکستان له صدراعظم عمران خان سره تیلفوني خبرې وکړې، په دغو خبرو کې ولسمشر غني عمران خان ته بلنه ورکړه، چې په یو مناسب وخت کې کابل ته راشي چې دغه بلنه دعمران خان له خوا ومنل شوه، خو دسفردقیقه نېټه راتلونکي ته پاتې شوه په دغو خبرو کې عمران خان ولسمشر غني ته ډاډ ورکړ چې پاکستان دخبرو په لاره صادقانه هلې ځلې کوي او دا خپل مسوولیت ګڼي

له افغانستان سره د ناټو د ژمنو تازه والی:

په داسې حال کې چې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت ځانګړي استازی خلیلزاد ، دافغان سولې په اړه په اسلام آباد کې له پاکستاني چارواکو سره دسولې په خبرو اخته و اوله پاکستان څخه یې غوښتنه کوله چې دافغان سولې په پروسه کې پوره همکاري وکړي او طالبان دې ته وهڅوي چې له افغان حکومت سره مخامخ خبرې وکړي ، په بروکسل کې دناټو دپوځي کمېټې غړو غونډه وکړه. په دغه غونډه کې دنورو مسلو پر څنګ دافغانستان په حالاتو پوره تمرکز وشو ددغې کمېټې مشر دبرېتانیا دهوایي ځواک مارشال سرستوارت پیچ وویل د افغانستان په اړه دناټو ژمنې پرخپل ځای دي « دافغانستان په اړه زمونږ ژمنې نه بدلېدونکې دي، په دې هېواد کې وضعیت ستونزمن دی ، خو افغان امنیتي ځواکونه په جدیت کار کوي ، خو دخپل هېواد امنیت ټینګ کړي اونه پرېږدي چې هېواد یې بوځل بیا دترهګرو په امن ځای بدل شي »

دناټو دغړو هېوادونو دپوځي قوماندانانو له دغه رنګه څرګندونو داپه ډاګه کېږي چې افغانستان یوازې نه پرېږدي له افغانستان سره د سولې اوثبات په برخه کې به راتلونکې کې خپلو پوځي او مالي مرستو ته دوام ورکړي

له طالبانو سره د مستقیمو خبرو هیلې:

په داسې حال کې چې طالبانو له واشنګټن سره دمذاکراتو د ودرېدلو ګواښ کړی، افغان حکومت په مختلفو کچو کې ددغې ډلې له رهبرۍ سره داړیکو ددوام خبره کوي. دولسمشرۍ ماڼۍ ویاندهارون چخانسوري په خپلې خانګړې مرکه کې آزادي راډیو ته وویل چې طالبانو هم دسولې دمستقیمو خبرو پیلېدو ته لیوالتیا ښودلې اویه دې برخه کې یو لړ پرمختګونه شوي دي نوموړي زیاته کړه: غواړم دمذاکراتو په اړه خلکو ته دا وضاحت ورکړم چې بالاخره دغه مذاکرات کېږي که طالبان دجګړې دختمولو لپاره رښتینې اراده لري، نوله حکومت سره دي دمذاکراتو میز ته کښېني. دسولې دخبرو دپیلېدو لپاره په کوردننه اوپه نړیواله کچه اجماع موجوده ده او سیمه ییزه اجماع هم رامنځته شوې

د پاکستان د بهرنیو چارو له وزیر سره دخلیلزاد خبرې:

خلیلزاد په اسلام آباد کې دخبرو په لړکې دسولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیر شاه محمود قریشي سره هم خبرې وکړې. دپاکستان دبهرنیو چارو وزارت ویاند محمد فیصل دمرغومي په ۲۹ نمه وویل چې خلیلزاد په افغانستان کې دجګړې دپای ته رسېدلو لپاره له قریشي سره خبرې کړې. قریشي په دې لیدنه کې خلیلزاد ته ډاډ ورکړی، چې پاکستان دافغان سولې له پروسې سره مرسته وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

کم خوبي مو پر بېلابېلو ناروغیو اخته کوي

د شپې بشپړ خوب د هر چا خوښ وي، دا نه یوازې د انسان فکر ښه کوي، بلکې د سترګو شاوخوا تورو حلقو مخنیوی هم کوي، همدا ډول مناسبه اندازه خوب د زړه، وزن او ذهني روغتیا لپاره تر ټولو اړین دی. نن سبا، چې د شپې له خوا بوختیاوې زیاتې شوې، ورسره خوب هم محدود شوی او هر څوک نه شي کولای یوازې د شپې له خوا په ټاکلې موده خوب بشپړ کړي. روغتیا پوهان د یوه عام کس لپاره په شپه او ورځ کې له ۷ څخه تر ۸ ساعتونو خوب مناسب ګڼي، دوی زیاتوي، چې له دې کم او یا زیات خوب په انسان کې د بېلا بېلو ناروغیو لامل جوړېږي، د لا ښه روغتیا لپاره د ورځې نیم ساعت قیلوله غوره لاره ده.

دلته هغه زیانونه چې د کم خوب له کبله رامنځته کېږي په ښه ګورو:

غوصه د بې خوبۍ بو ستر لامل دادی چې انسان د ورځې په اوږدو کې له هر څه څخه شکایت کوي او په کوچني خبر غوصه ورځي، دا د طب له لحاظه یوه ناروغي ګڼل کېږي چې یوازې په ښه او ارام خوب سره له منځه ځي. په یوه څېړنې کې ځرګنده شوې چې منفي فکر او زیات شکایت کول د کم یا خراب خوب نتیجه ده، په دې سره انسان د ورځې هېڅ یو کار په سمه توګه نه شي ترسره کولی.

سر دردي د کم خوب دویم زیان دا دی، چې د ورځې له خوا به مو به سر درد وي، ښکاره خبره ده، چې د سر درد انسان هېڅ ډول یوه کار ترسره کولو ته نه پرېږدي، پوهان سره په یوه خوله دي، چې د ورځې له خوا سر دردي رامنځته کېدل د شپې خراب یا دکم خوب لامل دی، دوی وایي، چې په کم خوب سره د انسان نیم سر درد کوي، چې ډېر دردونکی وي، همدا ډول هغه کسان چې په خراړي، خراټې وهلو یې خوب خرابېږي زیات یې له سردردۍ شکایت کوي.

چاغوالی د انسان لپاره په عام ډول چاغوالی له کومې ناروغۍ نه کم دی، کم خوب په چاغوالي کې مرسته کوي، ځکه چې په دې سره د انسان د بدني هارمون توسط خرابېږي او زیات کالوریز لرونکې خوړو ته اشتها کېږي، له چاغوالي سربېره کم خوب انسان کې د ستوماتیا ناروغۍ هم رامنځته کوي.

سترګو لید د خوب کموالی د سترګو لید کموي، په دې سره انسان ته د ورځې هر څیز خړ، خړ یا دوه رنګه ښکاري، سترګو ته د ارام ورکولو لپاره خوب انتهایي ډېر اړین دی.

د زړه ناروغۍ د څېړنو په دوران کې ځینې کسانو ته تر ۸۸ ساعتونو د وېښ پاتې کېدو توصیه وشوه، د دې په جریان کې د دغو کسانو د وینې فشار پورته شو، خو کله چې دوی ته یوازې تر ۴ ساعته د شپې ویده کېدو اجازه ورکړل شوه، د دوی د زړه درزا زیاته شوه او په بدن کې داسې پروټین رامنځته شول، چې د زړه ناروغۍ ګواښ یې زیاتوه.

سست غبرګون د کم خوبۍ بل زیان دادی، چې انسان په خواب یا غبرګون ښودلو کې سست او ورو وي. د یوې څېړنې له مخې ځینو کسانو ته د پوره او ځینو ته د کم خوب مشوره ورکړل شوه، په پایله کې وموندل شوه، چې د بشپړ خوب کوونکو په پرتله د کم خوب کوونکو کارکردګي بېکاره او په غبرګون ښودلو کې سست وو.

انفکشن یا غلط اغېز تاسو به لیدلي وي، چې د ځینو کسانو زخم ژر نه ښه کېږي، خوب د انسان دفاعي سیستم غوره کوي، که خوب مو کم وي، نو زخم به مو انفکشن اخلي او په ژر ښه کېدو کې به ستونزې ګورئ، ځکه چې د یوې شپې کم خوب هم د باکتریاو پر ضد د انسان په دفاعي سیستم منفي اغېزه کوي، چې له کبله یې زخم انفکشن یا غلط تاثیر اخلي.

تمرکز د یو چا خبرو ته غوږ نیول، د درس ویلو یا د یوه داسې کار پرمهال چې سوچ، فکر او تمرکز ته اړتیا لري، داسې حال کې مو تمرکز سم وي؟ که خواب مو هو وي، نو د دې لامل د خوب کموالی دی، څېړنې ښیي چې په کم خوب سره انسان د تمرکز له مادې خلاصېږي او ذهن له ستونزو سره مخ کوي چې ورته هر کار سر ته رسول ستونزمن شي.

د واکسینو اثر کمېدل واکسین عموماً بدن د ځانګړو وایروسونو څخه ساتلو لپاره کېږي، خو که چېرې مو خوب کم وي د واکسن اثر مو پر بدن د پوره خوب په پرتله کم وي، ځکه چې کم خوب د انسان دفاعي نظام کمزوری کوي.

په خبرو کې ستونزې د خوب کموالی د انسان پر خبرو هم اثر کوي، د خبرو پرمهال داسې برېښي چې کومه نښه یې کړې وي، د څېړنې له مخې، ځینې کسان د ۳۶ ساعتونو لپاره وېښ پرېښودل شول، وروسته د خبرو پرمهال معلومه شوه، چې الفاظ ترې ګډوډېږي، تر دې اندازې چې کومه خبره کول غواړي هم په سمه توګه نه شي ترسره کولای.

همېشه د زکام او نوځي ناروغۍ که تاسې هر وخت که د زکام یا نوځي له ناروغۍ سر ټکوئ، او په یوه ځای بدلولو د زکام سره مخ کېږئ، نو د دې یو ښکاره لامل د خوب کموالی هم دی، د څېړنې له مخې، هر هغه څوک، چې له اووه ساعتونو کم خوب کوي په دوی کې دغه ناروغي درې چنده زیاته موندل کېږي.

دکېډې ناروغۍ په معده کې سوځښت، او قبض راتلل هم د کم خوبۍ له کبله رامنځته کېږي، بشپړ خوب مو د قبض په څېر له سختې ناروغۍ ژغورلی شي، همدا ډول د معدې ناروغیو مخه هم نیسي.

شکر د خوب په دوران کې بدن په میتابولیزم کې راتلونکې خرابي له منځه وړي، خو برعکس د وېښ پاتې کېدو پرمهال په انسولین کې د حساسیت ګواښ زیاتوي او د دویم ډول شکر په بیه راوځي، د څېړنې له مخې، د شکر د زیاتېدو یو لامل د خوب کموالی دی.

سرطان روغتیا پوهانو د خوب او سرطان ترمنځ دقیقه اړیکه موندلې او یو شمېر څېړنې یې ترسره کړې، دوی موندلې چې د خوب په کموالي سره د بدن دفاعي قوت کمزوری کېږي او په دوی کې د یوه خاص ډول ((ټي)) او د ((غټو کولمو)) سرطان ګواښ زیاتېږي.

یادښت د خوائې پرمهال په خوب کې کموالی دماغي توازن خرابوي او انسان د اوږدې مودې لپاره د یادښت له کمزورۍ سره مخ کوي، د څېړنې له مخې، وبل شوي کوم کسان چې خوب یې په ټاکلې اندازه پوره وي یادښت یې هم قوي وي او نه ((الزایمر)) ناروغۍ څخه هم ژغورل کېږي.

هر وخت لوږه راتلل که اعصابو ته نه خوب څخه انرژي نه ورکول کېږي، نو بدن دغه اړتیا د خوړو په ډېر خپلولو چې هر وخت انسان د لوږې سره مخ کېږي، کم خوب په بدن کې د مړېدلو احساس هر هارمون اغېزمنوي.

پر اراده کنټرول نه لرل کله چې ذهن له ستومانتیا او سترپا سره مخ وي، نو بیا نه فکره کامونه پوره کېږي، یعنې هر هغه خیرونه، چې انسان ته زیان رسوي له دې څخه انکار یا یې مخه نه شي نیولای، بې له کومو اړتیاو توکي پلوري، دوی دغه مهال په ښو او بدو نه پوهېږي او بې سوچه ترې کارونه ترسره کېږي.

له وخته وړاندې زړېدل د مخ د ښکلا لپاره خوب تر ټولو اړین دی، د خوب د کموالي پرمهال مخ د یو شمېر ستونزو ښکار کېږي، چې د مخ ښکلا له منځه وړي، په دې سره د سترګو شاوخوا تورې حلقې رامنځته کېږي، همدا ډول په مخ کې ګونځوالی رامنځته کوي، خلاصه دا چې کم خوب په بدن کې د پوستکي پروټین او نورې مادې په سمه توګه کار نه ترسره کېږي او د مخ دګونځوالي لامل کېږي. په یاد ولرئ، چې له اندازې زیات خوب هم د پوستکي دګونځوالي لامل کېږي.

ژورخېګان له څېړنې ځرګندېږي، چې کم خوب که څه هم د انسان فکر ګډوډوي، خو سربېره پر دې په انسانانو کې د ژورخېګان ناروغي هم زیاتوي، د خوب دکموالي له کبله د خاوند او مېرمنې ترمنځ جګړې او تاوتریخوالي هم رامنځته کېږي، د پوهانو له وینا سره سم بې خوبي انسان کې د خپګان او ډیپرشن ګواښ دوه چنده لوړوي.

خوب عضلات کمزوري کوي د خوب کمښت په بدن کې د هارمونونو نظام بدلوي، چې بدن ته د عضلاتو جوړولو او کمزورۍ له منځه وړلو کې ستونزې رامنځته کېږي، همدغه لامل دی چې، عضلاتو ته زیان رسېږي او ددې درملنه هم ستونزمنه شي. له یوې څېړنې ځرګنده شوې چې د خوب په جریان کې بدن ته وده ورکوونکي او زیان له منځه وړونکي هارمونونه ویستل، چټکېږي، د فټنس «Fitness» روغتیا پوهان هم د عضلاتو قوي کولو لپاره پوره خوب اړین ګڼي.

د معدې د جراثیمو لاملونه نښې او درملنه

ایا تاسې د معدې د جراثیمو په اړه څه معلومات لرئ؟ اکثر دې وړاندې پر اخته شوي یاست، ډېر وخت سړی د معدې په جراثیمو نه پوهېږي، په معده ډېر سخت درد راځي، له معدې کېږي، خو په لامل یې نه پوهېږي، تر څو یې د متخصص ډاکټر په لارښوونه لابراتوار معاینې نه وي کړي

- د معدې جراثیم څه شی دي؟
- لاملونه یې څه دي؟
- د جراثیمو نښې
- د جراثیمو بېلابېل ډولونه
- د جراثیمو تشخیص
- د معدې د جراثیمو درملنه
- د معدې ناروغ لپاره صحي خواړه
- هغه خواړه، چې د معدې ناروغ باید ور نږدې هم نه شي
- د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

موږ تاسې ټول باید د معدې جراثیم، اسباب، نښو او د ځان ژغورنې په لارو چارو پوه شو او که په وخت ورته متوجه نه شو، کېدای شي دا جراثیم د کورنیو نورو غړو او بچیانو ته هم سرایت وکړي

د معدې جراثیم څه شی دي؟

دا یو ډول بکتریا ده، چې ایچ پایلوري «helicobacter pylori»h pylori ورته ویل کېږي. په معده او لویو کولمو کې پیدا کېږي، چې له امله یې معده کې سوځښت پیدا کېږي، همدارنګه په معده کې د زخم لامل هم کېږي او که په مناسب وخت یې درملنه ونه شي په سرطان هم بدلېږي او د وخت په تېرېدو د معدې تیزابیت هم ورسره پیدا کېږي

د معدې د جراثیمو لاملونه

د معدې د جراثیمو په ناروغۍ د اخته کېدو ځینې اسباب

- د خوراک لوښي، لکه قاشوغې او نور شیان له نورو سره شریکول
- د خوړو پاکوالي ته نه پاملرنه او لوږ سر بې پرېښودل
- د خیرنو خوراکونو او په خیرنو لوښو کې یې خوړل چې بدن ته ورسره بکتریاوې داخلې شي
- د معدې په جراثیمو له اخته ناروغانو سره ګډ خوراک

د جراثیمو اغېز

- د معدې جراثیمو د پیدا کېدو له امله په معده کې تیزابیت هم پیدا کېږي
- د معدې او وړو کولمو د سوځښت لامل هم کېږي
- جراثیم د داسې زهرجنو موادو لامل کېږي، چې ورسره د خوراک اشتها هم له منځه ځي
- که په وخت یې درملنه ونه شي، دغه جراثیم په سرطان بدلېږي((دا ستونزه ډېره لږ وخت پېښېږي، خو احتیاط ډېر مهم دی))
- ځینې وخت د معدې جراثیم د د وینې د کمښت ((انیمیا)) لامل هم کېږي او بدن نه شي کولی، چې نوي ګټور مواد جذب کړي
- ځینې وخت د زړه د رګونو د بندېدو لامل هم کېدای شي ((دا هم ډېر لږ وخت امکان لري))

د معدې د جراثیمو نښې او قراین

د معدې د جراثیمو علامات په لاندې ډول دي: باید ورته متوجه شو، چې موږ او تاسې څو به پرې اخته نه یوو

- په معده کې سخت خوږوونکی درد، چې دغه درد څو دقیقې او آن تر ساعتونو هم دوام کولی شي
- په معده کې د تیزابیت زیاتېدل، تر داسې اندازې، چې زغمل یې ناشونی وي او دغه تیزابیت خولې ته هم رسېږي
- سینه، زړه او شاوخوا غړو کې داسې دردونه او سوځښت، چې له امله یې معده د خوراک اشتها له لاسه ورکوي
- د خوراک اشتها او وزن له منځه تلل په داسې حال کې، چې په ځان به دې دا باور هم نه وي، چې د خوراک کولو توان لري
- د معدې سوځښت، پړسوب، اسهال، کانګې او ورته نورې ستونزې، خو دا په سختو حالاتو کې کېږي
- ځینې وخت ناروغ دومره خراب شي، چې بې هوښي پرې راشي
- د ساه لنډېدل او د مخ رنګ خرابېدل ((دا هم په سخت حالت کې))

له همدې امله باید د معدې د جراثیمو درملنه په مناسبه توګه د متخصص ډاکټر په مشوره او لارښوونه په خپل وخت وشي او د ستونزې د زیاتېدو د مخنیوي لپاره په لومړیو وختونو کې انسان د خپلې درملنې غم وکړي

د معدې د جراثیمو تشخیص کله، چې د معدې ناروغ ډاکټر ته د درملنې لپاره ورشي، هغه ورته د څو معاینو لارښوونه کوي، چې په لاندې ډول دي:

- په وینه کې د انټي باډي معاینه، چې دې سره په بدن کې د جراثیمو د شتون او نه شتون معلومات کېږي
- د ډکو متیازو « stool examination» معاینه، د دې لپاره، چې د هاضمې سیستم کې خو به نورې ناروغۍ نه وي
- د ساه اخیستو معاینه، په دې کې ناروغ ته مایع او یا ګولۍ درمل ورکول کېږي، یوریا، نایتروجن او شعاع لرونکي کربون ولري، همدارنګه په یو ډول پلاستیکي آله کې د انسان د ساه اخیستو او لاړې تو کولو قوت هم معلومېږي که څوک د معدې د جراثیمو په ناروغۍ اخته وي، د ساه اخیستو او لاړې تو کولو پرمهال یې غږ کې بدلون راځي
- د معدې انډسکوپي معاینه ((د خولې له لارې د معدې حالت په کامره کتل))، چې ډاکټر پوه شي، چې معده کې جراثیم، زخم او نور مضر شیان شته که نه؟

د معدې د جراثیمو درملنه د معدې لپاره ځانګړې درمل شته، خو ناروغ یې په خپله خوښه د ډاکټر له اجازې پرته نه شي کارولی، د درملو خوړلو او د خوراک مقدار او ملي ګرام ټاکلو لپاره د ډاکټر سخه اړینه ده

- ډاکټر د معدې د جراثیمو درملنې لپاره انټي بیاټیک ((کلیترومایسین، مترنیډازول، اومیپرازول)) ورکوي. اومیپرازول د معدې تیزابیت او زخم ختموي، میټرنیډازول، چې دلته د فلاجیل او په نورو نومونو پیدا کېږي، چې د معدې ویروس ختموي او کلیترومایسین بیا د معدې جراثیم ختموي او زړه ته د نورو مکروبونو مخه نیسي
- د معدې متخصص ډاکټر proton pup inhibitor ګروپ درمل په ورکولو سره د معدې د زخم او د هاضمې د سختۍ درملنه کوي

د معدې جراثیمو د مخنیوي لپاره صحي خواړه د معدې په جراثیمو اخته ناروغان فکر کوي، چې خوراک کول نه د معدې په زیان وي او له همدې امله یو شمېر خلک له خوراک څخه لاس اخلي، خو دا کار د روغتیا لپاره ګټور نه دی

- د معدې په جراثیمو اخته ناروغان د خوراک کولو پرمهال د معدې سوځښت زیاتېږي، خو په دغه وخت کې ښه خبره دا ده، چې سړی نرم او مایع خواړه وخوري او په کور کې جوړ شوي جوس وڅښي
- له دې څخه ورځې وروسته نه کولی شي، چې کچالو، شوروا او دې ته ورته نور نرم خواړه وخوري
- مشروبات لکه شین چای او نور مایعات ډېرول

د معدې په جراثیمو اخته ناروغان به کومو خوړو ته لاس هم نه وروړي

ځینې داسې خواړه هم شته، چې د معدې د ضعف او خرابۍ لامل ګرځي او ښه خبره دا ده، چې ناروغ ترې ځان وساتي

- له هغو خوارکونو ځان وساتئ چې فایبر ونه لري، لکه هګۍ، مکروني او آش
- همدا قهوه، چای، کافي او ورته نورو شیانو څخه ځان ساتل اړین دي، چې کافین ولري؛ ځکه چې دا شیان د معدې په زیان دي
- له ترخو شیانو، مسالو لرونکو خوراکونو او اچارو ځان ساتل؛ ځکه دا شیان د معدې سوځښت نور هم زیاتوي
- ډېرې مالګې لرونکي او تروش خوراکونه لکه مالټه او لیمو

د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

د انسان طبیعت د پاکوالي دی او څوک، چې په دې اړه پاملرنه کوي، له ګڼو ستونزو او طبي ستونزو سره مخ کېږي په دې اړه ځینې اړینې لارښوونې

- له خوراک وړاندې او له حمام نه وروسته لاسونه په صابون مینځل
- خام او نیم خامه خوراکونو څخه ځان ساتل
- د هغه چا له لاسه هم خوراک مه کوئ، چې د پاکوالي خیال نه ساتي
- داسې لرونکې خوراکونه کول چې فایبر لرونکي وي او په آسانه هضمېږي
- اومیګا دري غوړې لرونکي خوراکونه کول، لکه ماهي
- زنجبیل او هوږې لرونکي خوراکونه کول د معدې نظام غښتلی کوي
- له سګرټو او نسوارو څخه ساتل مو هڅه کړئ، چې خپلو نوسنونکو ته د متخصصو ډاکټرانو په لاسونو لیکل شوي مواد پېښنو کړو، خو د دې لپاره اړینه خبره دا ده، چې د دې لارښوونو سربېره ګیسټرو انټرالوجسټ متخصص ډاکټر سره مشوره وکړئ او خپلې ستونزې په سمه توګه حل کړئ

له روغتیايي برخې

تور مرچ د سرطان ناروغۍ مخنیوي کوي

د مالګې په څېر تور مرچ هم د ډوډۍ خوړلو پر اکثرو مېزونو موجود وي، د مالګې او سوډیم د استعمال په اړه کتابونه لیکل شوي، خو تورو مرچو ته څېړونکو لږ پام کړی، د تورو مرچو په هکله زیاتو څېړنو ته اړتیا ده یو شمېر څېړونکو تور مرچ د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیبونو یا HCAs په له منځه وړلو کې چې د سرطان زېږونده کیمیاوي مواد دي، ګټور بللي دي هیټروسکلیک کیمیاوي مواد هغه وخت پیدا کېږي کله چې په لوړه حرارت کې ډېره وریته او سوزول شوې غوښه وخوړل شي د امریکا د متحدو ایالاتو د کنزاس دولتي پوهنتون یوې ډلې ډاکټرانو موندلې چې که یو ګرام مېده شوي تور مرچ له ۱۰۰ ګرامه غوښې دغوښې له کوفتې سره ګډ شي د پخلې پر وخت په کې تقریبا په بشپړه توګه د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیبونو یا HCAs رامنځ ته کېدل له منځه ځي. ښایي دغه اندازه تورمرچ یو شمېر خلکو ته ډېر زیات وي، خو ددې څېړنې لیکوال وایي چې، تور مرچ، د مالګې، د انګورو د غوړي او د ډیګ له نورو دواګانو سره مخلوطول کېدای شي د سرطان ناروغۍ ضد تاثیر ولري او د سرطان تولیدوونکو کیمیاوي موادو د تولید مخه ونیسي. د اوناي پوهنتون پروفیسور کیټ سینګلیتاري چې دغه څېړنه یې ارزولې ده وایي ځینې څېړنې ښیي، چې تورمرچ هاضمې ته هم ښه دي. ښاغلي سینګلیتاري لیکلي چې تورمرچ ښایي د هاضمې انزایمونه تحریک کړي او د هاضمې په تیوب کې د غذایي موادو تېرېدل اسانه کړي او همداشان تورمرچ کېدای شي د یو شمېر مغذي موادو جذب زیات کړي پوهانو موندلې چې د تورو مرچو په ترکیب کې تنده او تېره ماده د انسان په وجود کې د کورکومینو مادې جذب زیاتوي. کورکومین هغه کیمیاوي ماده ده چې د کورکمن بوټي په ریښو کې موندل کېږي او د وجود د پړسوب او د اکسیجن د ترکیب ضد ګټور خاصیت لري. څېړونکي داسې نتیجه اخلي چې د شواهدو له مخې په غذا کې ګډ شوي تورمرچ روغتیا ته هېڅ تاوان نه لري او کېدای شي د هاضمې او مغذي موادو د جذب لپاره ګټور وي خو که حتی له کوفتې سره شریک هم نه شي کېدای شي، چې د سرطان ناروغۍ پر ضد ګټور وي.

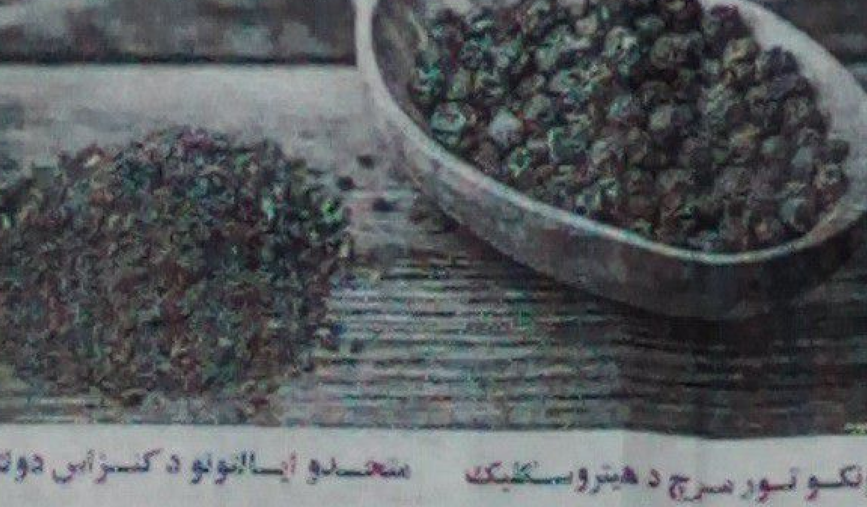

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب، تاریخ او فولکلور

علامه سید جمال الدین افغان د اسلامي هیوادونو خلک د وخت د استعمار پر ضد راویښ کړل

سید جمال الدین افغان په ختیځ کې د فکري غورځنګ موسس ګڼل کیږي. د سید سیاسي فلسفه د ده د ټولو هڅو، کوښښونو او مبارزو څرګندونه کوي او موخه یې د ختیځ د اسلامي هیوادونو د مسلمانو ملتونو او قومونو ویښول او دغو هیوادونو او ملتونو ته د سیاسي خپلواکي اخیستل و. دا د سید سیاسي او دیني افکار وو، چې ختیځ هیوادونه یې له درانده خوب څخه راویښ کړل او د خلکو په اذهانو، فکرونو او عقلونو کې یې د آزادۍ او خپلواکۍ ګلان وغوړول او په ټوله سیمه او نړۍ کې یې انقلابي ولولې راپورته کړې.

نن هم د پرون په شان د ختیځ په اسلامي هیوادونو کې هغه عوامل شتون لري، چې پرون یې د سید په وخت کې شتون درلود. دا اوس هم ختیځ د لویدیځ په لومو کې ګیر دی. د استعمار، استبداد او نورو ارتجاعي نظریاتو او سیاستونو د چل او چلبازیو او نیرنګونو پر وړاندې او له هغو سره د مقابلې او مجادلې لپاره د سید سیاسي او دیني افکارو او نظریاتو ته اړه پیدا کیږي، چې د ده له افکارو څخه ګټه پورته شي.

دغه مطلب دافغانستان دعلومو اکاډیمۍ دفلسفې انسټیټوت غړي ښاغلي سلطاني منګل دهیواد ورځپاڼې خبریال ته دیوې مرکې په ترځ کې څرګند کړ اوویې ویل

سید د دریو عواملو پر ضد په ختیځو هیوادونو کې خپل جهاد او سیاسي مبارزو ته ادامه ورکوله، چې هغه خارجي استعمار، کورني استبداد او په داخل کې دارتجاعي او له کاره لویدلو نظریاتو پر ضد مبارزه وه.

سید جمال الدین خو بُعدي شخصیت و، ده په بُعدونو کې خپله مبارزه مخ پر وړاندې بووله، چې یو بُعد یې سیاسي و او بل بُعد یې علمي، فکري او عقیدتي و، خو

دلته زه د سید پر سیاسي مبارزو رڼا اچوم

د سید هغه سیاسي مقوله چې وایي: «له ظالمانو څخه د حق غوښتلو په لاره کې بندي کیدل ریاضت او فراري، تبعید، سیاحت او وژل کیدل یې شهادت دی او دا ډیره لوړه مرتبه ده چې چا ته حاصله شي»

سید جمال الدین افغان یو لوی فیلسوف سیاست پوه، تاریخ پوه، لیکوال، ژورنالیست، خبرپوه، اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست، مجاهد او شرق پیژندونکی، اسلام پیژندونکی او د ختیځې نړۍ د آزادۍ او خپلواکۍ د غورځنګونو ستر متفکر و

د سید د خاطراتو په اثر نامي کې د زوکړي په اړه داسې لیکي «دا ستر مفکر سید جمال الدین افغاني په ۱۲۵۴ هـ ش چې له ۱۸۳۸ م کال سره سمون خوري د شعبان په میاشت کې د کونړ ولایت د شیرګړ اسد آباد کې دې دنیا ته سترګې غړولې دي. پلار یې سید صفدر نومیده، چې د امیر دوست محمد خان په وخت کې د دربار محرر و د ده د نسب سلسله سید علي ترمذي او له هغه پورته امام حسین بن علي (رض) بن ابي طالب ته رسیږي»

۱۲۲۱ مخ

سید جمال الدین افغان په داسې وخت کې وزیږیده، چې نړۍ له یوې خوا د بهرنیو برغلګرو په منګولو کې ګیر وه او له بلې خوا مذهبي خرافاتو د خلکو اذهان د

بوچوالي په لوري رهنمايي کول، نو له دې کبله، شېر علي «طریقي» په دې اړه لیکي «په نولسمه میلادي پیړۍ کې، کله چې اسلامي نړۍ له یوه لوري د مستبدو واکدارانو له خوا د بې اتفاقۍ او استبداد له ربړو سره مخامخ وه، له بل لوري د خرافاتي دودونو او متحجرو دیني مدعیانو له لاسه، له هر راز نوښت څخه بې برخې وه، نو له دې امله یې د بهرنیو برغلګرو لپاره د ښکار حیثیت غوره کړی و او د وخت داړه ماران «روسیې او اروپا» په کې د ستري برخې غوښتنه کوله»

د سید د زده کړې په اړه د سید د خاطرات نامي په اثر کې لیکي «سید جمال الدین افغاني په اووه کلنۍ کې په خپل کور او کونړ کې له سید فقیر شاه څخه د دیني او عربي دودیزو او عنعنوي پوهنو پر زده کړه پیل وکړ، بیا کابل ته راغی، په کابل کې یې د سراجي د کوڅې د ګودړي په جومات کې خپلو درسونو ته دوام ورکړ، په (۱۸) کلنۍ کې یې زیات علوم زده او تر پایه ورسول له هغې جملې څخه یې د صرف، نحو، معاني، بیان، لیک او کتابت، تاریخ او شرعي علوم لکه تفسیر، حدیث، فقه د فقهي اصول، کلام تصوف او له عقلي علومو څخه لکه منطق، عملي حکمت، «مدرن سیاست» تدبیر منزل، تهذیب النفس نظري حکمت «طبعیات او الهیات» او رياضي علوم لکه حساب، هندسه، الجبر او دطب علوم زده کړل او دغه ټول علوم یې په ۱۸ کلنۍ کې له مجربو استادانو څخه پای ته ورسول»

سید جمال الدین افغاني پر دغو زده کړو بر سېره د نورو زده کړو غوښتنه کوله، چې په نتیجه کې یې هند، ایران او ترکیې ته د زده کړې لپاره سفرونه وکړل

سید جمال الدین افغاني چې یو اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست شخصیت و ده وغوښتل چې په افغانستان او نورو اسلامي هیوادونو کې د اصلاح غوښتنې پروګرامونه پلي کړي، نو کله چې له حج څخه خپل ګران هیواد افغانستان ته راستون شو، دلته په افغانستان کې د انګلیس په اشاره کورنۍ جنګ پیل شو په سید جمال الدین افغاني سیاسي فعالیتونه او له هیواد څخه یې د وتلو هوډ وکړ په همدغه وخت کې یې نس فقره یز پلان امیر شیر علي خان ته وسپاره، خو نوموړي پلان عملي نه شو، ځکه چې په هیواد کې د نه کورنۍ شخړې او دوخت بهرني استعمارګر انګلیس موجود و

ښاغلي منګل زیاته کړه: سید جمال الدین افغاني د دموکراسۍ پلوی او د استبدادي دولت سر سخت مخالف و، دی د کورني استبداد په اړه په عروه الوثقی ورځپاڼه کې داسې لیکي «هغه دولت چې د خپلو هیوادیو ستونزو او چارو د حل او فصل توان و نه لري، خلک یې د حکومت په چارو کې ګډون او مشاورې ور نه کړي، د هیواد په عامه چارو د نظر څرګندونه ونه کړي، د خلکو غوښتنو ته مثبت ځواب و نه وایي، د استبدادي نظام چارواکي د خلکو د نظر څرګندونه بې اغیزې وګڼي او قانون ته غاړه کې نه ږدي دا ډولې چارې انارشیزم راولي او دولت به حتما دغه کار د بې ثباتۍ او تباهۍ خوا ته بیایي، چې تر څنګ یې بوې خوا ته د فساد شتون، او له بلې خوا همدا استبدادي دولتونه دي چې خلک د سواد او پوهې له نعمت څخه لرې په جهل او نا پوهۍ کې ساتي، نو پر دولت نیوکې او انتقادونه او نا امیدي رامنځته کیږي او په نتیجه کې د همدې استبدادي دولت پر ضد ولسونه او خلک یو بل ته لاسونه ورکوي او د استبدادي نظام د ړنګولو او ویجاړولو لپاره هڅه کوي، تر څو پر ځای یې عادل، دموکراسي پلوی او پارلماني حکومت رامنځته شي»

سید جمال الدین افغاني د دموکراسي د اصولو پلوی و او ده به تل ویل «پارلماني حکومت او د اساسي قانون پر بنا جوړ شوی حکومت ډیر ګټور دی، ځکه چې د خلکو پر رایو حکومت کوي، هغه حکومت چې د ملت د ارادې ممثل وي، هغه حکومت چې مذهبي ژبني او سمتي توپیرونه په کې شتون و نه لري او برابري په هغه دولت کې چې شایستګي او لیاقت وي، دا به واقعي دولت وي»

سید جمال الدین افغاني د هیواد د سیاسي ناروغۍ لپاره درې اصله نسخه وړاندې کوي

لومړی د شاهي استبدادي نظام پر ځای مشروطه حکومت رامنځته کول چې هغه هم د رواجونو او عنعنوي دودونو او دستور پر ځای د اساسي قانون پر بنسټ اداره شي

دوهم د مذهبي هر راز توپیرونو پر ضد مبارزه او پر ځای یې اسلامي یووالي او اتحاد رامنځ ته شي

دریم: د پخواني انګلیس پر ضد مبارزه او د خپلواکۍ ترلاسه کول

سید جمال الدین افغان ۵۸ کاله خپل سرګردانه ژوند کلي په کلي، سیمه په سیمه، ښار په ښار او هیواد په هیواد، د سیمې او نړۍ د سیاسي، اقتصادي، فرهنګي او نظامي ټولنیز ژوند هره برخه په ژوره علمي او پرله پسې توګه مطالعه او ترڅیړنې لاندې ونیوله او د سیمې او نړۍ د اکثرو هیوادونو سیاسي، اقتصادي، فرهنګي او نظامي اوضاع یې د خان لپاره معلومه کړه د سید جمال الدین افغاني ټول ژوند او عمر له کړاوونو، ستونزو، تبعیدونو، مسافرتونو، جنجالونو او مشکلاتو څخه ډک او د نړۍ په هر هیواد کې په روښانه ډول څرګند دی. د سید سفرونه له افغانستان څخه نیولې بیا تر هند، سعودي عربستان، عراق، ایران، ترکیې، روسیې، جرمنې او انګلستان ته څرګند دي، چې په دغو هیوادو کې ده ته په دایمي توګه د استوګنې ځای او حق ورنکړای شو او تل د پخواني انګلیس د څارګري اداري له خوا تر څارنې لاندې نیول کیده

ده جوته کړه: سید د امیر دوست محمد خان په وخت کې د سلا کار وزیر په توګه کار کاوه، خو کله چې امیر دوست محمد خان مړ شو، نو د امیر شیر علي خان په زمانه کې یې د صدراعظم په توګه دنده تر سره کوله، خو په دغه وخت کې د امیر دوست محمد خان د زامنو ترمنځ د سیاسي قدرت پر سر کورنۍ شخړې پیل شوې، چې په دغو شخړو کې دوخت د انګلیس دولت هم لاس درلود. د هیواد هغه روږ سیاست چې «بې اتفاقي واچوه او حکومت وکړه» انګریزانو ترې کار اخیست، په دې وخت کې د هیواد تکړه او بیدار خلک د بهرنیو د دسیسو ښکار او قرباني شوي وو.

ښاغلي منګل څرګنده کړه: په عمومي ډول په ختیځ او لویدیځ او په ځانګړي ډول د سید په خپل پلارني هیواد افغانستان کې د ده اصلاحي او ترقي غوښتونکیو اندیښنو او پیغامونو ته ډیره توجه او پاملرنه نه کیدله، نو سید د یوه لوی شخص په توګه د

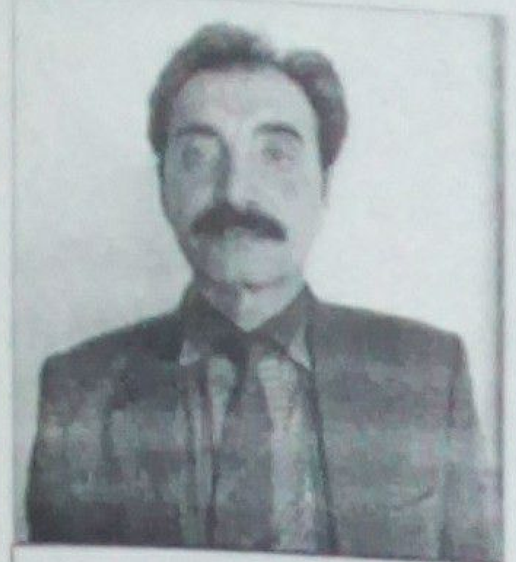

ښاغلی سلطاني منګل

ختیځ د اسلامي هیوادونو د ویښتیا او بیدارۍ لپاره کلکه ملا وتړله او دې موخې او هدف ته د رسیدو لپاره یې په خپلو پیغامونو او تبلیغاتو تر استعمار لاندې د ختیځو اسلامي هیوادونو ولسونو خلک د خپلواکۍ او استقلال د لاس ته راوړلو لپاره راویښ او بیدار کړل، ده د ولسي نظامونو د منځ ته راتللو لپاره لاره هواره کړه دې د ختیځ ولسونو د وروسته پاتې کېدو له کبله خوږیده او هلته یې د پوهې او نور اصلاحي پروګرامونه درلودل، خو د کورني استبداد او بهرني استعمار د حسد او کینې له امله یې د ده اصلاحات نه غوښتل، نو له خپل هیواد څخه جلاوطنۍ ولاړ او د هند د استعمار پر ضد یې خپل پاڅون پیل کړ له دې وروسته یې په مصر، لندن، ایران، ترکیې او فرانسه کې د اسلامي هیوادونو د ویښولو او بیدارولو له پاره خپله کلکه مبارزه په ټینګه اراده پیل کړه او ډیر ولسونه یې چې د استعمار تر درانده خوب لاندې ویده وو د جهاد او مبارزې له پاره راوهڅول

سید جمال الدین افغاني څلور ځلې هند ته تللی دی او دهغه وخت د انګریزانو د استعمار پر ضد یې د هند د خلکو په مبارزو کې برخه اخیستې ده. سید په هند کې یوازې مسلمانان نه، بلکې د هندوستان هندوان او نور خلک یې هم یووالي او اتحاد ته راوبلل او ده وغوښتل چې ټول هندوان سره متحد او یو موټي شي او د شریک دښمن پر ضد وجنګیږي

محبوب

کتاب «ناگفته های ارگ» ازنگاه ارزش ومحتوایی به لسان دری نیز ترجمه وچاپ شد

حیات الله حلیم

کتابی که دارای ارزش محتوایی و معلومات زیاد باشد سزاوار است که به زبان های دیگرنیزترجمه شود یکی ازین کتاب ها «ناگفته های ارگ» میباشد، که درگام نخست ازطرف محمد اسمعیل یون به زبان پشتوهنگام ماموریت به حیث رییس دفترفرهنگی شورای امنیت ملی پیشین افغانستان تحریرگردیده بود اینکه نظربه اهمیت و ارزش کتاب مذکوراز طرف نویسنده وتحلیلگرو رزمنده کشور محترم مصطفی عمرزی به لسان دری نیز ترجمه گردید، این اثر تحقیقاتی یادداشت های بسا مهم و ارزنده از دوره حاکمیت حامد کرزی دارد و بیشترمسایل معلوماتی و رویداد های پنهانی آن دوره دراین کتاب یاد آوری شده که دراطلاعات جمعی بازتاب نیافته وازمنظر ودید مردم غایب و به دورمانده است، چنانچه استاد درآغاز کتاب به این هدف خود اشاره نموده که اخذ وظیفه او درداخل ارگ به خاطر تسجیل جریان های پنهانی و ناگفته های ارگ به نسل های آینده کشورمیباشد

هدف اصلی این کتاب بیان واقعیت های تلخ گذشته است که مطالعه آن خواننده گان را با واقعیت های که دور از انظارعام درارگ رخ داده، مواجه می سازد دراین کتاب نمونه یی ازهتک حرمت اشخاص و افراد دیده نمیشود بلکه آن واقعیتهای تحمیلی ارگ میباشد که بالای یک رییس جمهورآن زمان تحمیل گردیده ودرپهلوی آن نیزمعلومات در آن تسجیل گردیده، که چه کسانی چه کردند؟ و چه گونه کرده اند؟

در متن این کتاب به غصب چهارو نیم میلیون جریب زمین که از طرف مافیای زمین غصب شده نیزاشاره شده است وروی همرفته اینکه درقلب شهرکابل چگونه زمین های شیرپور، چور و تاراج گردید نیز معلومات کاملا مستند ارایه شده، که باورنا کردنی است تبدیل شدن بانکنوت های کهنه به بانکنوت های جدید مسئله عادی بوده که شامل صفحات کتاب میباشد، حامد کرزی به چه کسانی باج میدهد؟ طرح افغانستان سیا وسفید از کی بود چهره های مطرح ارگ، کی ها بودند؟ باج های ماهانه رهبران

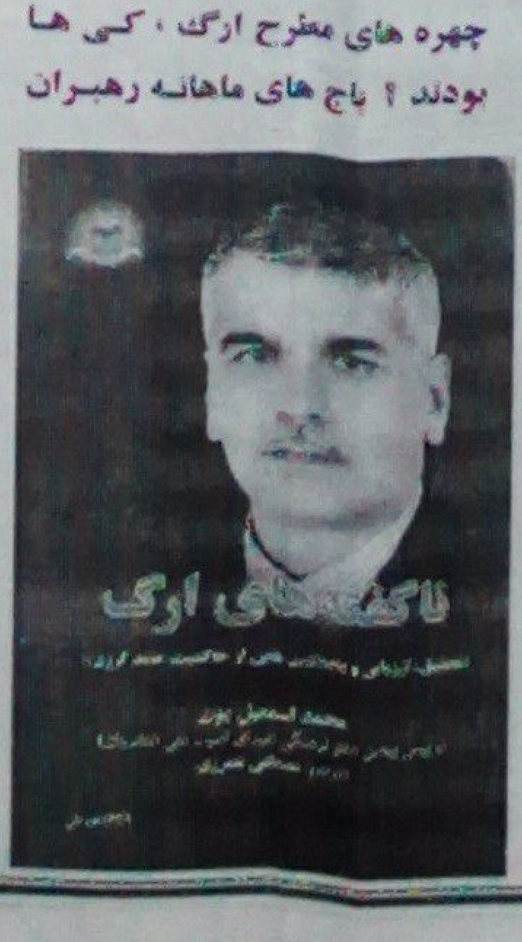

چقدر بود؟ چهره های تاثیرگذار در ارگ کی ها بودند؟ پول ایران را چه کسی، برای چه کسانی میبرد؟ سطح صلاحیت حامد کرزی در حکومت تا کدام سرحد بود؟ اثرات طالبان و ائتلاف شمال در جنگ وصلح، چه قدربود؟ توطیه قتل حامد کرزی را چه کسانی طرح ریزی کرده بود؟ آیا کرزی با اقبال یا به تدبیرحکومت میکرد؟ وی قانونی را چه کسانی قایم کرده بود؟ چه کسانی به حساب پنجاه هزارعمل غیرقانونی انجام داده است؟ نیزشامل صفحات این کتاب میباشد، تماماً مسایل فوق که ازآن تذکر به عمل آمد منحیث اسناد معتبردرآینده به لسان های پشتو ودری دردسترس محققین قرارخواهند داشت

مطالعه این کتاب سودمند برای سیاسیون حال و آینده منحیث دستاویز استنادی و نسل نو بسیار مهم و آموزنده است وبه مورخین که تاریخ وقایع اخیرافغانستان را رقم میزنند نیزیک منبع استناد معتبرمیباشد زیرا معلومات آن دقیق موثق واز تجربیات کافی برخوردار است که دراختیارآن ها قرار داده میشود نویسنده کتاب به مواد دست اول، دوم وسوم دسترسی پیدا نموده وآنرا تسجیل نموده است دربن کتاب موادی تشریح شده است که شاید خواننده گان باراول به آن مواجه شوند ونیزمطالعه این کتاب برای افغان ها، جهانیان و شماررزیادی ازسیاست گران به ویژه آنانی که درروند رویداد های سیاسی و اجتماعی دهه های اخیر افغانستان شامل بودند منبع آگاهی و استناد خوب میباشد

بناءً اگرمیخواهید ازجریانات بیشتر حاکمیت کرزی و ازناگفته های دیگرارگ آگاهی یابید این کتاب را بخوانید، این کتاب درنوزده فصل و صد عنوان توسط سپین سهاردیزاین گردیده و ازطرف تحریک ملی افغانستان درمطبعه اسد دانش به تیراژ ۱۰۰۰ جلد به چاپ رسیده است و به رهروان راستین اسلامیت، انسانیت و افغانیت اهدا گردیده است

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسیقۍ زده کولو علمي او مسلکي لارې

شکیب ((ولیراد)) او مطیع الله نوابي د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقي د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي. دغه نوي ځوانان، څکه د موسیقي د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي، چې په راتلونکي کې مسلکي موسیقي غږوونکي شي. د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقي زده کولو ریاست یو سټندرد او په هنري معیارونو ولاړه اداره ده. په دغه اداره کې د هیواد پوه او نامتو سندرغاړي او موسیقي غږوونکي روزل شوي دي.

ویلون غږونکی شکیب ((ولیراد)) دغه ریاست ته د خپل راتګ په اړه داسې وویل: له څه مودې راهیسې د موسیقي د زده کولو په ریاست کې د ویلون پر زده کولو بوخت یم.

ده زیاته کړه: له کوچنیوالي د ویلون له غږولو سره مې لیوالتیا او مینه ومونده، دا هغه مهال و، چې زما پلار ویلون غږاوه. له هغې مودې راهیسې زما علاقه له ویلون غږولو سره پیدا شوه. اوس د موسیقي په ریاست کې د ویلون پر مسلکي زده کړه بوخت یم. غواړم په راتلونکي کې یو پوه او مسلکي ویلون غږونکی شم. اوس زه د استاد احسان ترلارښوونې لاندې ویلون زده کوم. په لنډه موده کې مې د ویلون غږولو طریقه زده کړې، چې په راتلونکي کې که خدای غوښتل یو پوه او مسلکي ویلون غږونکی شم. د ویلون تیوري لوله او ترڅنګ یې ویلون هم غږوم، چې د تیورۍ او عملي کار په ترسره کول سړی ډېر پرمختګ کولی شي.

ده د پرتو ستونزو په اړه څرګنده کړه: د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقي د زده کولو ریاست د نویو ځوانانو د روزلو لپاره آسانتیاوې برابرې کړې دي، نو زه له دغه ریاست څخه مننوی یم، ده وویل: له کور څخه تر ریاست پورې هم ستونزه نه شته په نورمال ډول له کور څخه ریاست ته او له ریاسته کورته تګ او راتګ کوم.

تبله غږوونکی مطیع الله ((نوابي)) له موسیقي غږولو سره د خپلې مینې او علاقې په اړه څرګنده کړه: ما هغه مهال د تبلې غږولو سره مینه او علاقه پیدا کړه، چې ورور مې په کورکې تبله غږوله او په ډېر خوند یې د ګار ترسره کاوه. زما ورور د تبلې په غږولو او زده کولو کې ډېر تشویق کړم، نو څکه ما د دغې آلې غږولو ته مخه کړه. اوس زه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقي زده کولو په ریاست کې تبله زده کوم او له خپل کارڅخه ډېر خوښ یم، دغه آله په علمي او معیاري بڼه زده کوم.

ده وویل له هغې ورځې راهیسې، چې د موسیقي په ریاست کې تبله زده کوم، ډېر پرمختګ مې کړی دی. زه غواړم په راتلونکي کې یو ښه تبله غږوونکی شم. د موسیقي استادان له موږ سره ډېر زیارباسي، ترڅو په پرمختګ وکړو او ترلاسه شوی وخت یې ځایه ضایع نه شي.

ښاغلي ((نوابي)) جوته کړه: ما د موسیقي د زده کولو لپاره خپل ټول چمتووالی نیولی، ترڅو د زده کولو بهیر بشپړ کړم او د هیواد په سطحه یو وتلی او پوه هنرمند شم. د موسیقي ریاست د نویو ځوانانو لپاره اسانتیاوې برابرې کړې او د موسیقي زده کولو په لاره کې کومه ستونزه نه وینم.

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقي د زده کولو ریاست کارمند او د ګیتار استاد ښاغلي محمد منصور د ګیتار د ور زده کولو او تدریس په اړه داسې وویل: زه زده کوونکو ته د ګیتار د ور زده کولو طریقه او روش ورښیم. د موسیقي په ریاست کې تقسیم اوقات لرو او د هغه له مخې له زده کوونکو سره د موسیقي د ور زده کولو او تدریس دنده پرمخ بیایم. د شنبې په ورځو کې لومړني او ځینې تیوریکي درسونه زده کوونکو ته ورکوو او همداسې په اوونۍ کې دوه ځله د سهار له خوا له زده کوونکو سره د ګیتار د ورښودلو د طریقې او چارې ترسره کوم او د دې ترڅنګ د سندرو ویلو کار هم پرمخ بیایم.

ده زیاته کړه: هڅه او هاند کوم، چې ګیتار زده کوونکي په مسلکي اوعلمي بڼه دغه آله زده کړي.

ښاغلي ((ولیراد)) د هغو موسیقي غږوونکو او سندرغاړو په اړه، چې په اکاډمیک او علمي توګه یې زده کړې نه دي کړې داسې وویل: هره څانګه او مسلک باید، په علمي، اکاډمیک او معیاري توګه زده کړای شي، موسیقي هم له مسلکونو یو مسلک دی، چې د لوړې پوهې په ترلو، استعداد او زیار پورې اړه لري. کوم زده کوونکي، چې د موسیقي د زده کولو په ریاست کې موسیقي اوسندرې زده کوي، موږ هغه تیوریکي او عملي درسونه، چې ورته تدریس کوو نه هغوی سره ډېره مرسته کوي.

کوم عملي او نظري درسونه، چې زده کوونکو ته ور زده کوو که چېرې هغه په سم اومنظم ډول پرمخ یوسي راتلونکي یې ځلانده کېدای شي زده کوونکي، چې پر دغو اکاډمیکو میتودونو زده کړه وکړي، دوی بیا خپله لوښتګر کېږي اوپه موسیقي کې ځانونو ته ځانګړې لاره سبکونه پاکې که چېرې موسیقي په اکاډمیک او عملي توګه زده نه شي، د ۲ کلونه وروسته هم د سندرغاړو او موسیقي غږوونکو په کارکې پرمختګ نه ترسترګو کېږي. د موسیقي هنر پېچلی دی، خو د زیار، استعداد او کوښښ له لارې زده کول کېدای شي. اوس موږ د موسیقي او سندرو استادان وینو، چې هر یوه خلویښت اوپنځه خلویښت کلونه زیار ایستلی، ترڅو د استادۍ پوړ ته رسېدلي دي. هغه کسان، چې په سندر غاړې شوي څه په غزل کې او څه په نورو کلاسیکو اوعصري سندروکې؛ دوی موسیقي اوسندرې زده کول په مسلکي او علمي بڼه زده کړې دي په اسانه توګه دغو پوړونو ته نه دي رسېدلي. بیا هم خبره تکراروم، چې په ټوله کې د موسیقي او سندرو علمي او معیاري زده کول ستونزمن کار دی، خو که زده کوونکي ورته ملا وتړي او لوړې او ژورې وګالي، نو زه ډاډمن یم، چې دوی به پرمختګ وکړای شي هر مسلک باید په نظري او عملي بڼه زده کړای شي. ښاغلي منصور ((ولي زاد)) په موسیقي کې د خپلې مخینې اوفعالیت په اړه څرګنده کړه: کله چې زه د محمود طرزي په ښوونځي کې د شپږم ټولګي زده کوونکی وم کله چې له دغه ښوونځي فارغ شوم د وخت د موزیک ښوونځي په اووم ټولګي کې شامل شوم او تر دوولسم ټولګي پورې مې په یاد ښوونځي کې زده کړه وکړه او فارغ شوم. ښاغلي ولي زاد وویل: د دې ترڅنګ، چې د ګیتاراستادي کوم، د استاد محمد احسان ((عرفان)) ترلارښوونې لاندې له دوه کلونو راهیسې په کلاسیک ډول غزل هم زده کوم. زه غواړم په دې برخه کې هم ځان ورسوم، ترڅو وشم کولی نورو زده کوونکو د غزلو ور زده کولو علمي او معیاري طریقه وروښیم.

محبوب

د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا کورنۍ ژوند تضمینوي

کندوز والي دا څرګندونې په کندوز کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا ملي پروګرام د پیل غونډې پرمهال وکړې، په دغه غونډه کې مسوولینو، مېرمنو، مشرانو، ځوانانو او د رسنیو استازو ګډون درلود.

په پیلیزو خبرو کې په شمال ختیځ زون کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام مسوول ښاغلي عبدالوکیل احساس او د کلیو او پراختیا ریاست رییس د دغه پروګرام په اړه معلومات ورکړل او یاده یې کړه: چې د مېرمنو د اقتصادي ملاتړ پروګرام تازه په لړ کې د بې وزلو او مستحقو مېرمنو سره اقتصادي مرسته کېږي او هغوی ته سوداګریز مهارتونه ورښودل کېږي، څو وکولی شي په خپله خپل اقتصاد په پښو ودروي.

دولایت رهبرۍ د دغه پروګرام د پیل له امله د کندوز خلکو ته مبارکي ووېله او یاده یې کړه: خوښ یم چې په دغه پروګرام کې د مېرمنو ونډه اتیا سلنه ده، د دغه پروګرام په تطبیق سره به دبې وزلو کورنیو ژوند په ښه والي کې ځورا مثبت

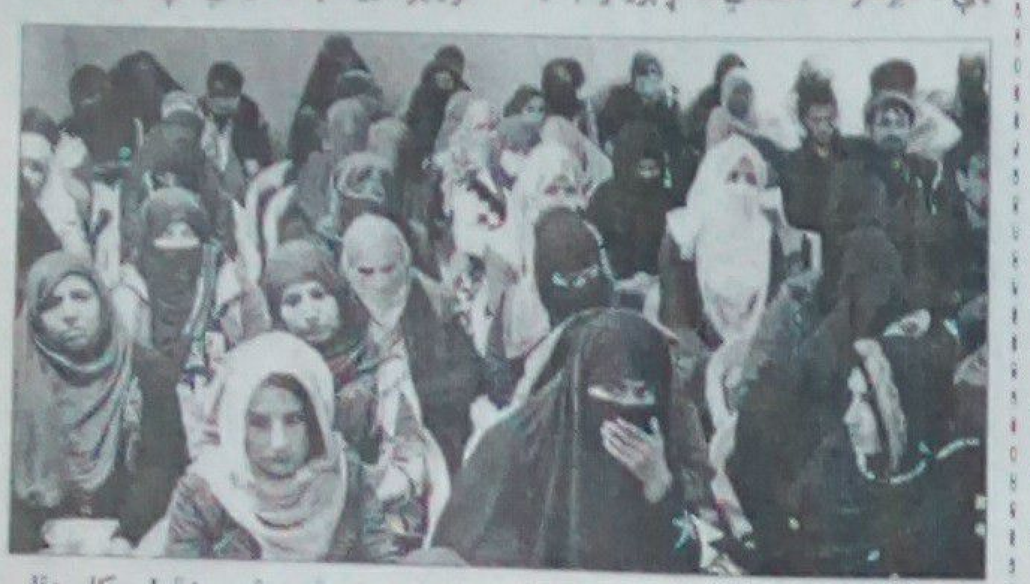

په تازه د هیواد په یوشمېر ولایتونو کې پیل شوی، چې موخه یې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا او هغوی ته د سوداګریزو مهارتونو ښودل دي، څو په دې سره د بې وزلو کورنیو اقتصاد پیاوړتیا ومومي.

د دوی په خبره د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا پروګرام چې ۵ کاله وخت نیسي په لومړي قدم کې به د کندوز په مرکز او علي اباد ولسوالیو کې پیل شي او وروسته به ټول کندوز ته وغځېږي، چې د کلیوالي شوراګانو له لارې چې اتیا سلنه ونډه به په کې د مېرمنو وي تطبیق شي. د دغه پروګرام بدلون رامنځته شي د ټولو کلیوالي شوراګانو مو غوښتنه ده چې د دغې ارزښتمنې پروژې په ښه تطبیق کې همکاري وکړي او له دغه فرصت نه ګټه پورته کړي.

دولایت رهبرۍ همداراز د برنامې له مسوولینو وغوښتل، چې دپروګرام په پیلولو سره د نظارت او کنترول اصل ته جدي پاملرنه وکړي، څو د پروګرام په ختمېدو سره هره کورنۍ په پښو ولاړ ژوند ولري او اقتصادي بنسټونه یې تقویه شي.

محترمه شهره بانو:

وزارت امور زنان در راستای تامین حقوق زنان گام های مثبتی برداشته است

چالش ها وموانع زیادی فرا راه زنان افغان وجود دارد که حضور گسترده زنان را درجامعه بامشکل مواجه ساخته است ادارات زیادی در راستای تامین حقوق زنان فعالیت دارند که یکی از این جمله وزارت امور زنان است خبرنگار روزنامه هیواد دراین ارتباط مصاحبه یی را بامحترمه شهره بانو ابراهیمی رییس امور حقوقی وزارت امور زنان انجام داده است که آنرا به خوانش میگیریم

پرسش: چه عوامل باعث عدم حضور گسترده زنان افغان در جامعه شده است؟

پاسخ: ناامنی، مشکلات اقتصادی و فرهنگی ازجمله مشکلات عمده ایست که در مقابل زنان افغان قرار گرفته است عدم دسترسی زنان درمناطق ناامن به عدالت و نهادهایی که درراستای حقوق خانم ها فعالیت دارند، نبود آگاهی زنان در مورد حقوق حقه شان وهمینطور آگاهی محدود پیرامون مسایل دینی دررابطه به جایگاه زن دراسلام میباشد

پرسش: وزارت امورزنان چه فعالیت ها را در جهت پیشرفت زنان انجام داده است؟

پاسخ: وزارت امور زنان به منظور تامین حقوق زنان همواره تلاش نموده و جهت اعاده حقوق ایشان طرح های جدید اسناد تقنینی و حقوقی را وضع و اسناد تقنینی تبعیض آمیز را مورد بازنگری قرار داده است که قرار ذیل می باشد

طرح قانون منع خشونت علیه زن، طرح مقرره مراکز حمایوی، طرح قانون سر پرستی اطفال وطرح قانون خانواده طی مراحل قانونی قرار دارد همینطور طرح مقرره منع آزار و اذیت زنان بعد از تصویب قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال ملغی گردید

طرح ستراتیژی و پلان کاری ملی مبارزه با خشونت علیه زنان در کمیته جندر تایید گردید و در حال تطبیق است طرح و تصویب پالیسی دسترسی زنان به حق میراث و مالکیت، طرح مقرره میانجیگری در قضایای خانواده گی طی مراحل قانونی قرار دارد ودرضمن آن طرح مقرره منع تبعیض طی مراحل قانونی قرار دارد و بازنگری قانون منع شکنجه و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه بازنگری قانون مدنی بخش اسناد ملکیت و بازنگری نکاحنامه رسمی، ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و ستره محکمه بازنگری پالیسی بهبود دسترسی زنان و اطفال به عدالت در مراکز سلب آزادی و مراقبت های بعد از آزادی، بازنگری قانون رسانه های همگانی و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه انجام یافته است بازنگری قانون جرگه های اصلاحی در منازعات مدنی و پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و اداره امورو درپهلوی آن بازنگری مقرره تنظیم اجرات و فعالیت های وزارت امور زنان و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن جهت طی مراحل به وزارت عدلیه صورت گرفته است

وی افزود: بازنگری کود جزای بخش آزار و اذیت زنان و اطفال و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن به وزارت عدلیه ودرپهلوی آن هماهنگی جهت ایجاد کمیسیون های منع آزار و اذیت زنان و اطفال به ۵۵ ارگان و ۳۳ ولایت

وهمچنین نظارت از تمام ارگان ها به مناسبت ۲۵ نوامبر صورت گرفته است تصویب طرزالعمل کمیسیون منع آزار و اذیت زنان توسط کمیسیون عالی منع خشونت علیه زن، خط تلفونی رایگان ۶۷۶۷ به منظور ارایه مشوره های حقوقی رایگان برای زنان به همکاری مالی پروژه سارک

پرسش: چه پلان ها وتدابیر را در راستای تامین حقوق زنان رودست دارید؟

پاسخ: کار روی بازنگری قانون منع خشونت علیه زن، کار روی طرح مقرره ثبت ازدواج ها

ارجاع قضایا به مراجع ذیربط، در رابطه به تعیین مساعدین حقوقی جهت پیشبرد دوسیه تستی ایشان وهمینگونه اشتراک درکمیته ها، دادخواهی ها درارتباط به حمایت از خانم ها، ایجاد گروپ دادخواهی برای رسیدگی جدی وسریع به قضایای خشونت علیه زن، تدویر کنفرانس های مطبوعاتی جهت تقبیح نمودن خشونت علیه زن و نشراعلامیه های مطبوعاتی پیرامون خشونت علیه زن

پرسش: چه مشکلات فرا راه فعالیت های شما در راستای تامین حقوق زنان وجود دارد؟

پاسخ: عدم تطبیق قوانین نافذه کشور به طوریکسان

کم رنگ بودن حضور زنان درنهادهای عدلی وقضایی، به مجازات نرسانیدن مجرمین قضایای خشونت علیه زن، مراعات نکردن احکام شریعت وقوانین درخصوص حقوق زنان ومحدود نمودن فرصت های تحصیلی و شغلی که برای زنان فراهم میگردد توسط افراد جامعه

پرسش: علت عدم رعایت حقوق زنان چیست؟

پاسخ: بیسوادی و کم سوادی در تمام نقاط کشور، حاکمیت عرف و عنعنات نا پسند، عدم آگاهی از احکام شرعی و قانونی در مورد حقوق زنان، عدم تطبیق قوانین به شکل یکسان بالای همه و درپهلوی آن موجودیت مرد سالاری، حاکم بودن عرف وعنعنات ناپسند دررابطه به زنان درجامعه و موجودیت ناامنی دربعضی ازولایات کشور

پایین بودن سطح علمی و فرهنگی افراد جامعه

دیدگاه تحقیرآمیز افراد جامعه نسبت به زنان ونبود حاکمیت قانونی یکسان وموجودیت مرد سالاری

پرسش: برای بیرون شدن زنان ازمشکلات راه حل مناسب چیست؟

پاسخ: زنان باید درراستای بدست آوردن حقوق حقه خود مبارزه نمایند

زمینه سازی برای بلند بردن سطح تحصیل وکار توسط زنان برای زنان، تشویق وترغیب زنان برای حضورآنان در ارگانهای عدلی وقضای وهمینطور افزایش فراهم سازی برای نقش زنان درهمه عرصه ها،به خصوص درعرصه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و آگاهی زنان در رابطه به حقوق شان که هم در شریعت وهم در قانون ذکر گردیده است بسیار مهم می باشد

نفیسه ((یعقوبی))

ولې باید مطالعه وکړو؟

حمیدالله همت

د اچې موږ دمعلوماتو په پېړۍ کې (Information age) کې اوسېږو، نو د اکثرو پرمختللو هیوادونو او بریالیو وګړو د بریا راز همدا لوستل دي، چې اوس یې ځینې دبېلګې په توګه راخلو

هیوادونه

۱- امریکا

امریکا چې د اقتصاد په نړۍ کې لومړی ځای لري په ۱۸۹۵ کال کې له اقتصادي رکود سره مخ شوه چې د اورسیون سویټ مارډن په نوم یو کس خپل یو هوټل هم چې له لاسه ورکړ، نو همدغه کس چې هوټل یې له لاسه ورکړی و، وغوښتل داسې یو کتاب ولیکي چې خلک له ستونزو سره مقابلې ته راوبولي دی لاړ یو اطاق یې ونیوه او شپه او ورځ یې په خپل کتاب pushing to the front چې ۸۰۰ مخه یې لرل کار وکړ او په یوه کال کې بشپړ شو کله چې کتاب خلاص شو، نو دی د تفریح په موخه مابام مهال بهرون ووت، خو کله چې بیا خپل اطاق ته راغی، نو اطاق یې اور اخیستی و او ټول کتاب سوی و دی مایوس نه شو او بیا یې یو کال شپه او ورځ کار وکړ تر څو بیا هغه کتاب بشپړ شو دغه کتاب له چاپېدو وروسته دمغه وخت د نوابغو پر ذهن ژوره اغیزه وکړه چې په هغې ډله کې هنري فورډ، توماس اډیسون او ناپلیون هیل هم شامل و او د ډېرو پوهانو په آند همدغه کتاب pushing to front امریکا شلمې پېړۍ ته داخله کړه، نو داچې امریکا دومره پرمختللی هیواد دی یو له ډېرو عمده علتونو څخه یې همدا کتاب او مطالعه ده

۲- چین هغه هیواد چې په نړۍ کې له امریکا څخه وروسته په ډېر ښه اقتصادي حالت کې ځای لري، همدغه چین دی، که د دغه هیواد دبریا رازونه راوپلټو، نو په دې کیسه کې یې موندلی شو هیتان د چین یوه داسې غریبه سیمه ده چې هلته دخلکو د تحصیل لپاره دولت هیڅ ډول امکانات ندي برابر کړي نو څکه څو د همدې ځای زده کوونکي هره ورځ ۴۸ کیلومتره مزل کوي ترڅو ښوونځي ته ولاړ شي او په لاره کې دوی ته داسې غرونه مخ ته ورځي چې نه دوی سره لس متره رسۍ وي او دهغو په واسطه پورته ځېږي څو سره له دومره ستونزو هم دوی خپل تعلیم ته ادامه ورکوي او دامتل د هیتان د خلکو دی چې هیڅ غر نشي کولی موږ له ښوونځي څخه راوګرځوي

وګړي اوس به د هغو وګړو ژوند ته راشو چې همدې مطالعې یې ژوند ور ژغورلی دی

۱_ برټرند راسل دی دانګلستان له هیواد څخه دی، د ژوند په لومړیو کلونو کې یې ډېرې ستونزې لرلې او تل به یې د ځانوژنې په اړه فکر کاوه، خو په ناڅاپي ډول یې له مطالعې سره مینه پیدا شوه، ژوند یې بدل شو او د یوه خوښ سړي په څېره کې راڅرګند شو ده ۹۸ کاله عمر وکړ ده ۱۰۷۳۱۰۰۰۰ کلمې ولیکلې او یو له هغو علماوو څخه شمېرل کېږي چې ډېرې لیکنې لري اوس خو به پوه شوي یاست چې د اسل مطالعې وژغوره؟

۲_ هیلن کیلر په خوانه ګونګه، په غوږ ونو کڼه او په سترګو ړانده وه، خو داچې غوښتل یې نوم یې دتل لپاره باید په نړۍ کې پاتې شي، نو دمطالعې لاره یې هواره کړه که څه هم په پیل کې له ډېرو ستونزو سره مخ شوه خو په هیڅ ډول تسلیم نه شوه اوخپل تعلیم ته یې په هرحال کې ادامه ورکړه چې بالاخره هغه یې رڼنګ راوړ او دنړۍ په لسو غوره مېرمنو کې حساب شوه اوس تاسې ووایاست چې هیلین کیلر سره له دومره ستونزو ولې بریالی شوه؟

۳ ماکسیم ګورکي ګورکي په روسي ژبه کې تریخ سړي ته وایي او ماکسیم دا لقب پخپله ځان ته غوره کړی و چې ده په ژوند کې ډېرې ستونزې تجربه کړې او تل به یې د ځانوژنې په اړه فکر کاوه یوځل خو یې د ځان وژلو کوښښ هم وکړ، خو بریالی نه شو بالاخره ګورکي له مطالعې سره مینه پیدا شوه او دیوه خوښ او بریالي ژوند په لور یې ګام واخیست چې اوس د ادیبانو د اتل لقب لري، نو اوس ویلی شو چې، دنړۍ د ډېرو پیاوړو هیوادونو دبریا نه ډېرو مهمو رازونو یو همدا مطالعه ده او له بلې خوا په نړۍ کې د ډېرو بریالیو وګړو ټکسه د ادیبانو اتل. د ډېرو کتابونو دلیکوال او په نړۍ کې دغوره مېرمنې د بریا او په ژوند عفت مطالعه او زده کړې بللی شو، نو د ورځې دېرش دقیقې منظمه مطالعه ستاسې ژوند له معجزې راولي شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورت نړۍ

مخ چارې چلوونکی: صفي الله مایار

اصغر افغان: د نړیوال جام د خوبونو تعبیر رښتیا کوو

د افغانستان ملي لوبډلې ټړبالي لوبډلمشر اصغر افغان په مرکه کې وېلي، چې نور په نړیوال جام کې ګډون یې یوازې ومومي او له نړیوال تکړه لوبډلو سره ولوبېږو، خو اوس یوازې د ګډون لپاره نه، بلکې د سیالیو د ګټلو لپاره ځو. مهال مو ۲۴ لوبغاړي په چمتووالي بوخت دي، له دې څخه به غوره لوبغاړي نړیوال جام ته

خوبونو پورې منحصر نه دی، بلکې د دغه خوبونو تعبیرولو وخت راغلی د کرېکټ نړیوالې شورا سره په تازه شوې مرکه کې اصغر افغان وېلي، چې پخوا به یوازې په نړیوال جام کې ګډون ته خوشحالېدو، نړیوالو لوبغالو کې مو یوازې په خپلې ملي ترانې اورېدو بسنه کوله، د نړیوال جام ګټل رانه یو خوب و، خو اوس وخت رارسېدلی دغه خوب په رښتیا بدل کړو. اصغر افغان په یاده مرکه کې زیاته کړې: «پخوا به مو غوښتل لوبډله مو نړیوال جام ته لاره

افغانستان لوبډلې په ۲۰۱۵م میلادي کال نړیوال جام کې خپله لومړۍ سیالي سکاټلېنډ لوبډلې ته په ماتې ورکولو ثبت کړې وه، په تېر ۲۰۱۸م کال آسیا جام کې سریلانکا او بنګله دېش ته په ماتې، پاکستان او هند سره زړه بوږنوونکې سیالیو دا ثابته کړه، چې افغان لوبډله د هرې لوبډلې لپاره ګواښ ثابتېدای شي. لوبډلمشر اصغر افغان د نړیوال جام چمتووالي په اړه ووېل: چې موږ نړیوال جام ته غوراوي سیالیو راهیسې اصلي هدف ګرځولی، دا

خوښوو. افغانستان لوبډله له نړیوال جام څخه وړاندې د ایرلېنډ پر وړاندې د شل اوبرو، یو ورځنیو او ټیسټ سیالیو سیریز

او د سکاټلېنډ لوبډلې پر وړاندې دوه یو ورځنۍ سیالۍ لري. د اصغر افغان پر وینا چې په هره لوبه کې به هدف بریا وي، که څه هم د شل اوبرو سیالۍ د افغانستان د خوښې فارمټ دی، خو اوسمهال د ملي لوبډلې ټول روزونکي پر لوبغاړو یو ورځنیو سیالیو ته په چمتووالي تمرکز کوي او د تمریناتو په وروستۍ اوونۍ کې به د شل اوبرو سیالیو لپاره چمتووالی نیسي. د یادونې وړ ده، چې افغان لوبډله له نړیوال جام وړاندې د پاکستان او انګلستان لوبډلو سره دوه تمریناتي سیالۍ لري. دا ډول په ۲۰۲۰م کال نړیوال جام کې مستقیماً شامله شوې او په ب ګروپ کې ځای لري.

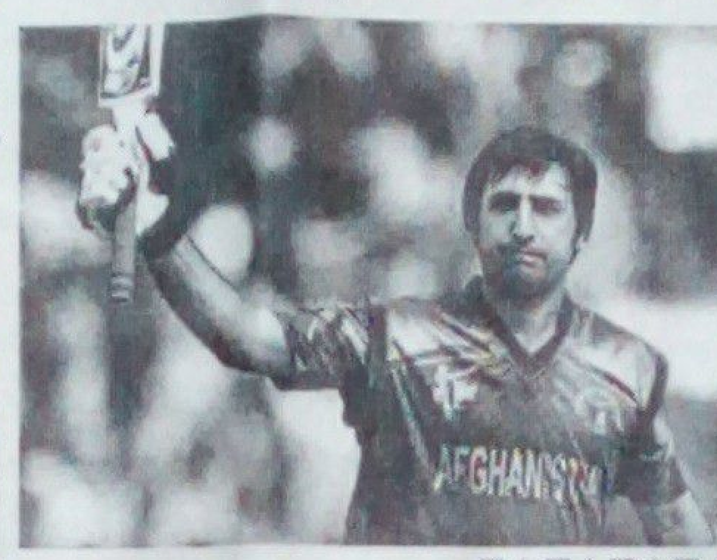

کرېکټ: افغانستان له پاکستان سره تمریناتي لوبه کوي

د کرېکټ نړیوالې شورا له خوا د راتلونکي ۲۰۱۹م کال نړیوال جام تمریناتي سیالیو مهالوېش په ډاګه شو، چې په لومړۍ سیالۍ کې به افغانستان لوبډله د پاکستان لوبډلې پر وړاندې سیالي کوي. دغه تمریناتي یا وارم اپ سیالیو کې به هره لوبډله دوه لوبې کوي، چې د مې په ۲۴مه نېټه به پیل شي او په ۲۸مه نېټه پای ته ورسېږي. افغانستان لوبډله به لومړی د پاکستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۴مه نېټه او بیا د انګلستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۷مه نېټه دوه سیالۍ وکړي. د یو ورځنیو سیالیو نړیوال جام د مې په ۳۰مه په انګلستان کې پیلېږي. په یاد جام کې به د ۱۹۹۲م کال سیالیو نظام تکرارېږي، چې هره لوبډله به د بلې پر وړاندې یوه یوه سیالي کوي او په پای

کې به څلور لوبډلې نیمه پایلوبو ته لاره مومي. د نړیوال جام لومړۍ سیالي به د انګلستان او سوېلي افریقا ترمنځ وشي، چې افغانستان به خپل پیل د جون میاشتې په لومړۍ د

استرالیا لوبډلې پر وړاندې وکړي. دویمه سیالي د سریلانکا پر وړاندې په ۴مه او د پاکستان پر وړاندې سیالي به د جون میاشتې په ۲۹مه نېټه ترسره کوي. د ۲۰۱۹م کرېکټ نړیوال جام کې ټولې لس لوبډلې ګډون کوي، چې وېسټ انډیز او افغانستان د غوراوي سیالیو له لارې خو نورو لوبډلو مستقیم لاره موندلې ده، د دې سیالیو پایلوبه به د جولای میاشتې په ۱۴مه په لارډز لوبغالي کې وشي.

قیس احمد د استرالیا په بیګ باش لیګ کې واخیستل شو

د افغانستان ملي لوبډلې ځوان لېګ سپنر لوبغاړی قیس احمد په بیګ باش لیګ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې له خوا واخیستل شو. د فبرورۍ په لومړۍ په بیګ باش لیګ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې ملې، چې د افغانستان سوکه توپ اچوونکي سره یې د روان بیګ باش لیګ اتم پړاو تر پایه تړون لاسلیک کړی. قیس احمد چې اوس په بنګله دېش غوره لیګ کې د راجشاهي کینګز لوبډلې له خوا لوبېږي په نږدې کې استرالیا ته سفر وکړي او د خپلې لوبډلې سره به ځای شي، چې په راتلونکې سیالۍ کې ګډون وکړي. تومورۍ په بي پي ایل لیګ کې په شپږو سیالیو کې ۶ وېکټې اخیستې دي. ۱۸ کلن قیس احمد د ۲۰۱۸م کال ۱۹ کلنو نړیوال جام سیالیو کې په زړه پورې توپ اچونه ننداري ته وړاندې کړې وه، چې په مرسته یې افغان لوبډلې نیمه پایلوبې ته لاره موندلې وه، تومورۍ په دغو سیالیو کې ۱۴ وېکټې اخیستې وې. قیس احمد به خپله لومړۍ سیالي په بیګ باش لیګ کې د محمد نبي لوبډلې «ملبورن رېنګېډز» پر وړاندې د فبرورۍ میاشتې په ۷مه ترسره کړي، د تومورۍ لوبډله په یاد لیګ کې تر ټولو وړاندې په لومړي نمبر ده او نیمه پایلوبې ته یې هم لاره موندلې ده. لیګ سپنر به لوبډله کې د لېږل شوي لوبغاړي ټایمل میلز ځای ونیسي. د هوبارټ هوریکنز لوبډلې مېنجر قیس احمد سره په دغه تړون خوښي ښودلې او زیاته کړې یې ده، چې د تومورۍ په راتګ به زموږ د توپ اچونې برخه نوره هم پیاوړې شي. د یادونې وړ ده، چې د محمد نبي، راشد خان او مجیب الرحمن څخه وروسته قیس احمد څلورم افغان لوبغاړی شو چې په یادو سیالیو کې ګډون کوي.

مجیب د بیګ باش لیګ سیالۍ په ځانګړې بریا پای ته ورسولې

سوکه او تکړه توپ اچوونکي مجیب الرحمن خدران د استرالیا غوره لیګ «بیګ باش» سیالۍ په ځانګړې بریا او د غوره لوبغاړي په حیث پای ته ورسولې. مجیب الرحمن چې ډېر ژر به افغانستان ته په کورنۍ کې د ناروغتیا لرلو له کبله راستون شي، په بیګ باش لیګ کې د برسبېن هیټ لوبډلې په ګډه ۱۲ سیالۍ وکړې، چې په یادو سیالیو کې دوه ځل د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. وروستۍ لوبه په یاد لیګ کې مجیب الرحمن د فبرورۍ په لومړۍ وکړه، چې په کې یې د یاد لیګ خپله غوره توپ اچونه وکړه. مجیب د توپ اچونې پرمهال په ځانګړې مهارتونو شهرت حاصل کړی دی. مجیب خدران په وروستۍ سیالۍ کې ۴ اوورونه وکړل، یوازې ۱۴ منډې یې ورکړې او ۳ مهم لوبغاړي یې وسوځول چې لوبډلې ته یې ګټه ورکړه او په پای کې د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. مجیب الرحمن په ۱۲ سیالیو کې په ۲۲،۲۳ غوره اوسط «۱۲» وېکټې ترلاسه کړې. چې له مخې یې غوره توپ اچونه وه. دا ډول د مجیب اکانومي رېټ چې «۴،۲» پر اوور و تر دې دمه پنځم غوره اکانومي رېټ دی. دا ډول مجیب الرحمن د بیګ باش لیګ په لومړۍ سیالۍ کې د راشد خان لوبډلې پر وړاندې غوره توپوهنه هم کړې وه چې د مبصرینو او د خپلې لوبډلې روزونکو د پام وړ ګرځېدلی و. د مجیب لوبډله د «سوپر فور» څخه وړاندې دوه سیالۍ لري، خو داسې برېښي چې لوبډله یې نیمه پایلوبې ته لاره نه شي موندلای. دا مهال د تومورۍ لوبډله «برسبېن هیټ» په جدول کې په ۹ پوائنټونو ترلو سره په اووم نمبر ده نه ده پرته. محمد نبي چې لوبډلې یې نیمه پایلوبې ته لاره موندلې او راشد خان چې لوبډله د کوښښونو په درشل کې ده، یادې سیالۍ روانې ساتي. د یادونې وړ ده چې مجیب الرحمن به لومړی افغانستان ته د ناروغتیا لرلو له کبله راستنېږي او له هغې وروسته به په هند کې د ملي لوبډلې سره په تمرینونو کې ګډون کوي، چې د ایرلېنډ پر وړاندې سیالۍ او نړیوال جام ته چمتووالی ښېر کړي.

قطر د آسیا د فوټبال اتل شو

د قطر د فوټبال ټیم د آسیایي هېوادونو د جام اتلولي درې د یو په مقابل کې د جاپان ملي لوبډلې ته په ماتې ورکولو وګټله. دا لومړی ځل دی، چې قطر د آسیا قهرمان کېږي. د آسیا جام پایلوبه د تېرې جمعې په ورځ د عربي متحده اماراتو په ابوظبي کې وشوه. قطر د لومړي ځل لپاره د آسیا د فوټبال د جام وروستي پړاو ته مخه کړې وه او په وروستۍ لوبه کې یې جاپان ته درې د یو ګول په مقابل کې ماته ورکړه. جاپان څلور ځلې د آسیا د ملتونو جام ګټلی.

د قطر د ټیم ګولونه د لوبې په ۱۲، ۲۷ او ۸۳ دقیقو کې په ترتیب سره علي، عبدالعزیز حاتم او اکرم عفیف ووهل.

د قطر د ټیم لوبغاړي علي المویز د دې ټورنمنټ تر ټولو غوره لوبغاړي لوبغاړي ځانګړی کپ ورکړ. د لوبې لومړۍ نیمایي ۲-۰ په مقابل کې پای

شو او د فوټبال د نړیوال فدراسیون رییس ګیاني انفنټینو ورته د غوره ته ورسېده، خو جاپانیانو په دوهمه نیمایي کې د لوبې په ۶۹ دقیقه کې ګول وواهه. د دې سیالۍ نتیجه هغه وخت څرګنده شوه، چې د قطر ټیم د لوبې په وروستیو شیبو کې په ۸۳ دقیقه کې یو پینالټي ترلاسه او د درېیم ځل لپاره یې د قطر د ګول دروازه پرانیستله. قطر د دې جام په نیمه فاینل لوبه کې جنوبي کوریا ته ماتې ورکړې وه او جاپان د ایران ټیم څلور د صفر په مقابل لوبه ګټلې وه او په دې توګه وروستۍ لوبه د قطر او جاپان د ټیمونو ترمنځ وشوه. جاپان چې تر اوسه څلور ځلې د آسیا جام ګټلی، په داسې حال کې چې قطر هېڅکله د دې جام وروستي پړاو ته هم لاره نه وه موندلې.

«یک» تلویزون د افغانستان او ایرلېنډ سیالۍ خپروي

د «یک» تلویزون اداري وینا، چې یاده رسنۍ به د افغان او ایرلېنډ کرېکټ ملي لوبډلو ټولې سیالۍ به په ټلویزون او ژوندۍ به خپروي. د افغانستان او ایرلېنډ لوبډلو ترمنځ د سیالیو راتلونکې لړۍ به افغانستان کې له «یک» تلویزیون به ژوندۍ به خپرېږي؛ دغه لوبې د هند په دهرادون ښار کې د روانې فبرورۍ میاشتې له ۲۱مې د مارچ میاشتې تر ۱۹مې نېټې کېږي، چې په کې درې نړیوالې شل اوبریزې، پنځه یو ورځنۍ او یوه ټیسټ لوبه شاملې دي.

د سوېلي افریقا او پاکستان لوبډلو ترمنځ به

سوېلي افریقا له پاکستان څخه د شل اوبریزو لوبو سیریز هم وګاټه

دویمه شل اوبریزه سیالۍ کې سوېلي افریقا لوبډلې پاکستان ته له زړه بوږنوونکې لوبې وروسته د ۱۱ منډو په توپیر ماتې ورکړه. په یاده سیالۍ کې د پاکستان لوبډلې وروستي توپ وهونکو د بابر اعظم ځغلې ۹۰ منډې په سیند لاهو کړې او په اخره کې بې بسې وښودله، چې سیریز یې په ۲-۰ وبایله. پاکستان لوبډلې له دې وړاندې د ټیسټ او یو ورځنیو سیالیو سیریز کې هم ماتې خوړلې ده. پاکستان او سوېلي افریقا لوبډلو ترمنځ د درې شل اوبریزو سیالیو دویمه لوبه کې چې پاکستان وګټله، خو سوېلي افریقا ته یې د توپوهنې بلنه ورکړه، د ډیویډ میلر ۴۵ او وین ډر ډېسن ۴۵ منډو پاکستان ته د ۱۸۹ منډو هدف وټاکه. د پاکستان له خوا عثمان شینواري په وروستي اوور کې ۲۹ او په ټولو ۴ اوورونو کې ۶۲ منډې ورکړې. بل خوا حسن علي په ۴ اوورونو کې ۴۸ منډې ورکړې، دوی دواړه هېڅ کومه وېکټ هم ترلاسه نه کړه. په ځواب کې بابر اعظم برق رفتار پیل وکړ، چې د ټاکلي هدف په ښپړولو کې یې خورا غوره اغېزمنه لوبه وکړه. خو وروسته پاکستان پرله پسې لوبغاړي له لاسه ورکړل او په وروستي اوور کې یې ۱۵ منډې پوره نه شوې کړای. په دې سره د پاکستان هغه ریکارډ چې په شل اوبریزو سیالیو کې یې پرله پسې یوولس سیریزونه ګټلي هم مات کړ. په یاد سیریز کې دا دویم ځل دی، چې بریا ته له نږدې کېدو وروسته پاکستان سیالي بایللې. د یادونې وړ ده، چې پاکستان لوبډلې په لومړۍ سیالۍ کې د ۶ منډو په توپیر ماتې خوړلې وه. په دویمه لوبه کې ډیویډ میلر په غوره ځګر ساتنه او په دې لوبه کې په څلورو منډو جوړولو د غوره لوبغاړي جایزه خپله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځو ته د خپلو حقونو د ساتنې او دفاع لپاره پوهاوی اړین دی

د هېواد په بېلا بېلو ولایتونو کې د ورځې په تېرېدو سره د رسنیو له لارې د ښځو او نجونو پر وړاندې د تاوتریخوالي د پېښو په برخه کې زړه بوږنوونکي رپوټونه خپرېږي که څه هم په دولتي ادارو کې د ښځو د حقونو د خوندي ساتلو لپاره د جندر آمریتونه جوړ شوي خو له دولتي ادارو څخه د باندې د ښځو پر وړاندې په لوړه کچه تاوتریخوالي لیدل کېږي. د افغانستان د علومو اکاډمۍ غړې او محققې ته بومانده لیمه ((خیال)) د هېواد ورځپاڼې د خبریال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د هېواد شرایطو او وضعې ته په کتو سره د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالي څنګه دی؟ داسې وویل په افغانستان کې ښځې یوه مظلومه او محکومه طبقه ده. مظلومیت او محکومیت ولې له پخوا راهیسې تراوسه زموږ په ټولنه کې شتون لري؟ یوه ښځه، چې په ټولنه کې ژوند کوي ځان یې د یوې مظلومې ښځې په توګه منلی دی. محکومیت له څه نه سرچینه اخلي؟ که چېرې یوه ښځه له خپلو حقونو، چې لوی خدای (ج) ورکړي خبره نه وي، د تل لپاره به تر ظلم او محکومیت لاندې ژوند پرمخ بیایي. له هر څه نه د مخه هغه حقونه، چې په اسلام کې ښځو ته ورکړل شوي، پرهغو باید پوه وي. دا چې ښځې په ټولنه او کورنۍ کې ژوندکوي پرخپلو حقونو باندې باید پوه وي ښځې! چې په یوه کورنۍ کې ژوندکوي پرمیندو، پېرونو او وروڼو څه حقونو لري او همداسې دوی پرخپله لور څه حقونه لري. کله، چې ښځې د خپلو حقونو په اړه مطالعه او زده کړه ونه لري او سربېره پردې هغه فضیلتونه، چې لوی خدای (ج) هغوی ته ورکړي پرې پوه نه وي او یا ځان ترې خبر نه کړي، تل به ترفشار او محکومیت لاندې وي زموږ په ټولنه کې، چې د یوې ښځې یا نجلۍ ژوند وځپېږو او ویې ازروو، چې دوی څنګه زده کړه او تحصیل کوي او یا داچې یوې ادارې ته دکار کولو لپاره درومي روانه ده، چې ډېرې ستونزې به وګالي. د افغانستان په دودیزه ټولنه کې، چې کله یوه نجلۍ زده کړه کوي ورته له منفي اړخه کتل کېږي او آن د هغې کورنۍ ته په بد نظر نه کتل کېږي. هغه نجونې یا ښځې چې وغواړي په یوه اداره کې د کارکولو

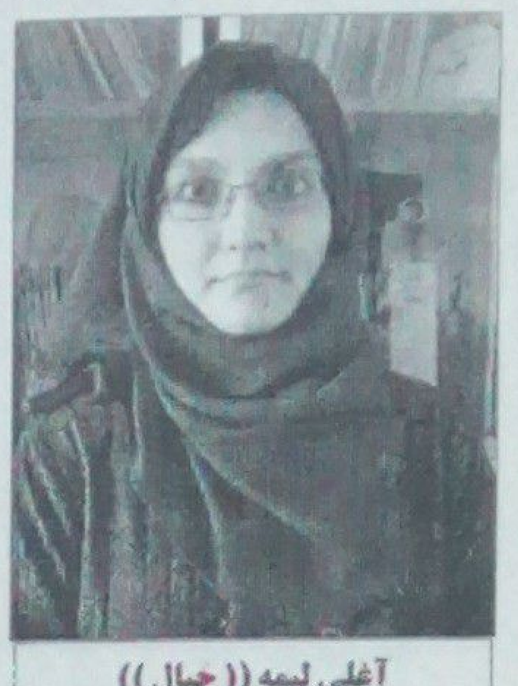

آغلې لیمه ((خیال))

غوښتنه وکړي، چې خپلې معنوي پانګې نورو ته ور ولېږدوي، دوی له ډېرو خنډونو او ستونزو سره مخ کېږي. د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالي نه یوازې د نالوستو وګړو له خوا ترسره کېږي، بلکې د هېواد د تحصیل لرونکو او په اصطلاح د پوه او تجربه لرونکو کسانو له خوا هم ترسره کېږي. آغلې خیال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره څه باید ترسره شي؟ څرګنده کړه یوه مقوله ده، چې وایي حق چاته نه ورکول کېږي حق اخیستل کېږي. په لومړي پړاو کې ښځې او نجونې له خپلو حقونو څخه باخبرې وي. له ټولنیز او اسلامي پلوه په مطالعه او ارزونه باندې پیل وکړي. همداسې هغه کتابونه، چې د ښځو د حقونو د پوهاوي په برخه کې د بېلابېلو لیکوالانو له خوا لیکل شوي، هغو ته باید جدي پاملرنه وکړي، څو دوی وتوانېږي په ټولنه کې خپل حقونه ترلاسه کړای شي. د حقونو ترلاسه کول پرته له مطالعې، زده کړې او خبرتیا نه شي ترلاسه کېدای. د هېواد په لرې پرتو سیمو کې، چې د خلکو ترمنځ تاوتریخوالی را منځ ته کېږي د یوې ښځې یا نجلۍ په قرباني کولو سره، چې موږ او تاسې ورته بدل وایو، جګړه او تاوتریخوالی پای مومي په بدو کې ورکړل شوې نجلۍ ته د ټولنې د یوې غړې په توګه حق نه دی ورکړل شوی دا د ټولنې یوه اضافي غړې شمېرل کېږي، چې یوازې په بدو کې د ورکولو په توګه ترې ګټه اخیستل کېږي. په هر حال په ډېره خواشیني سره باید وویل شي چې په بدو کې ورکړل شوې ښځه یا نجلۍ له خپلو حقونو څخه بې خبره او د پردیو په مقابل کې په بدو کې د ورکولو هر ډول ستونزې مسې دا نجونې په دې اند دي، چې د پیدایښت له ورځې رما ژوند او برخلیک همداسې طرحه شوی دی. د نجونو او ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره یوازې لاره زده کړه، تحصیل، پوهه او مطالعه کول دي. له هر څه د مخه ښځه او نجلۍ باید له خپلو حقونو پوه او باخبره وي او د دوی پر منځ کې د پوهاوي بهیر نسل پرنسل باید دوامداره وسائل شي تر څو له خپلو حقه حقونو څخه په کلکه دفاع وکړای شي. کله، چې یوه ښځه پر خپل حق پوه وي د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې هم پوه وي. کله، چې بې اولادونه یا ماشومان غوټېږي او دوونه کوي یا هغوی هم د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې پوه وي او دا لري. د تل لپاره دوام مومي.

آغلې لیمې ((خیال)) د دې پوښتنې په ځواب کې، چې حکومت د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره نوري کومې چارې باید ترسره کړي؟ داګېره کړه دا، چې ښځې او نجونې خپل حقونه ترلاسه کړي په لومړي ګام کې لکه محکمې، چې وویل دا کار له کورنۍ څخه پیلېږي. کورنۍ دنده لري، چې د خپلو نارینه اولادونو ترڅنګ خپلو لوڼو ته هم د زده کړې او تحصیل حق ورکړي او د هغوی ترمنځ توپیر ونه کړي. نجونې د زور او فشار له لارې ودونو ته اړ نه کړل شي. دولت د ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره هلې ځلې کوي او کله، چې د ښځو نړیواله ورځ را ورسېږي د غونډو په جوړولو لاس پورې کوي. ښځې په دغو غونډو کې ګډون کوي. خو یا هم ګورو چې د ښځو د حقونو په ورکولو او اخیستلو کې کمزورتیا لیدل کېږي. له هرڅه د مخه د هلکانو او نجونو حقونه باید برابر کړای شي. نجونې پرته له توپیر څخه باید ښوونځي، پوهنتون او د نورو لوړو زده کړو لپاره بهرنیو هېوادونو ته پرېښودل شي. د دې ترڅنګ نجونې باید په خپله خوښه او د خپلې منګورې برابر ځان ته د ژوند ملګری ولټوي او له هغه سره واده وکړي او په ټولنه کې دې له نارینه و سره اوږه په اوږه کار وکړي او سربېره پردې نارینه هم دنده لري، چې ښځینه طبقې په خپل قطار کې ومني او ورته درناوی وکړي.

دې زیاته کړه: د ولسمشرۍ کاندیدانو ته، چې ګورو ټول یې نارینه دي. ښځې د ګوتو په شمېر دي چې پخوا هم په ټاکنو کې دغه بهیر ترسره شوی دی. د ښځو ونډه په دغو ټاکنو کې ډېره کمزورې وه. په ټاکنو کې ښځو ته دا ویل کېږي تاسې دکاندیدکېدو حق لرئ خو په عمل کې داکار ډېر کمزوری دی دولت دنده لري، چې په هېواد کې د امنیت اوثبات د خوندي ساتلو ترڅنګ د ښځو او نجونو امنیت ته هم ډېره پاملرنه وړاوړي او د زده کړې او تحصیل زمینه ورته په لوړه کچه برابره کړي که څه هم، ښځې په ادارو کې دندې ترسره کوي، خو د دوی د پرمختګ پر وړاندې لوی لوی خنډونه شتون لري او دوی هم خپل کارونه دوام ورکوي په هرحال د راولاړو خنډونو او ستونزو پر وړاندې یا هم سرټوړې درېدلي او هر ډول ستونزې تر شا پرېږدي او په بریالیتوب خپل ورځني کارونه پرمخ وړي. محبوب ـ هېواد

«په بېلابېلو ولایتونو کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو کار پیل شوی»

د پوهنې وزارت وایي، د ولسمشر غني د حکم له مخې یې په هېواد کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړېدو کار پیل کړی دی. د دغه وزارت ویاند نوریه نزهت وایي، د پوهنې وزارت د ولسمشر غني له خوا د شپږ زره ښوونځیو د ژمنې پر بنسټ د ۲۷۰۰ ښوونځیو کارونه په ۱۳۹۷ کال کې پیل کړي دي. دا وایي: «دا جوړولو لپاره د یوه واضح میکانیزم د جوړولو په ټینګار سره وویل په نوي کال کې د ښوونځیو د زانګ لړ وهلو باید د ودانیو د جوړولو په برخه کې لازم پرمختګ رامنځته شي. ولسمشر غني پر والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو هم غږ وکړ، چې له دې برخې سره پر وخت وزارتونو ترمنځ د کارونو د پرمختګ او څټکتیا لپاره همغږي ډېره زیاته شوې. د ولسمشر د حکم له مخې، یوه لپه یوازې په همغږي سره د کار پرمخ بېولو لپاره جوړه شوې ده.» د کلیو او پراختیا وزارت د معلوماتو له مخې، د پوهنې وزارت د ښوونځیو د جوړولو ځای او لیست دغه

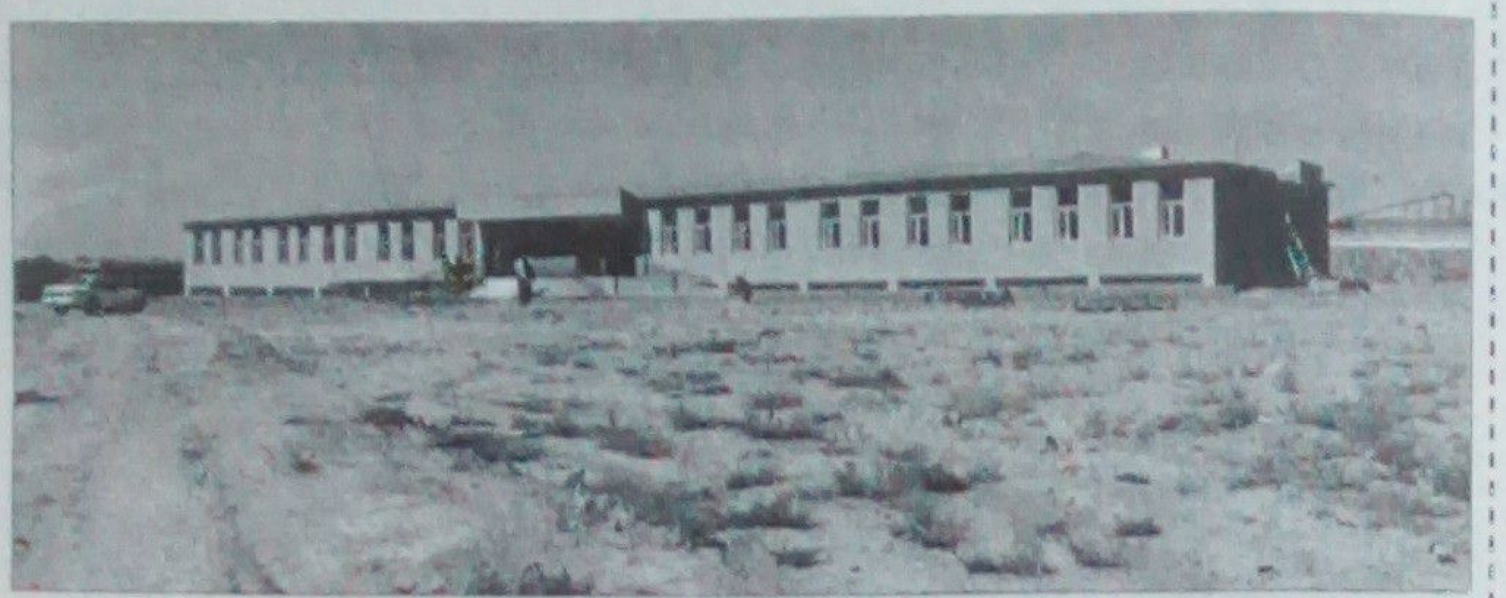

پروګرام عملاً پیل او موږ اوس د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو چارې پیل کړي او نور ښوونځي به په راتلونکي کال کې جوړ شي.» آغلې نزهت وایي، د دغه پروګرام لپاره ۱۷۵ میلیونه ډالر په پام کې نیول شي، چې د نړیوال بانک او د پوهنې وزارت د ملاتړو بنسټونو له خوا ورکول کېږي. دا په داسې حال کې ده چې ولسمشر محمد اشرف غني روانه اوونۍ د ښوونځیو د مځکو لپاره د پلان ترتیب یوې غونډې ته، چې په ارګ کې جوړه شوې وه، د ښوونځیو د جوړولو په برخه کې پر چټک پرمختګ ټینګار وکړ. ولسمشر غني د شپږ زره ښوونځیو د همکاري وکړي. ولسمشر محمد اشرف غني په ۱۳۹۷ کال کې د دغو ښوونځیو کال له پیل سره ژمنه وکړه، چې د دوو کلونو په موده کې به شپږ زره ښوونځي جوړ شي، چې له دې کار سره به په هېواد کې د ښوونځیو د کمښت ستونزه حل شي. له دې سره د کلیو او پراختیا وزارت چارواکي د پوهنې له وزارت سره په ګډه همغږي او همکاري، ښوونځیو له د ودانیو جوړولو په برخه کې د پرمختګ خبر ورکوي. د یاد وزارت سلاکار محمد جیلاني په دې اړه وایي: «کارونه په ډېر ښه شان سره پرمخ روان دي او اوس د تېر په پرتله د دواړو وزارت ته سپارلي او له هغې وروسته یې د جوړولو اقدام کېږي. داګام داسې وخت اخیستل شوی، چې د افغانستان د بېلابېلو ولایتونو د شکایتونو پر بنسټ، ډېرې سیمې ښوونځي نه لري او زده کوونکي یې یا په سره هوا او یا کله له سوځنده لمر لاندې په درس بوخت وي. له دې سره د پوهنې وزارت پخواني مرستیال صدیق پتمن د ښوونځیو لپاره د ودانیو جوړول د زده کوونکو او ښوونکو د ستونزو د حل لپاره یو مهم ګام ګڼي او وایي، چې له جوړولو وروسته یې باید خلک په ساتلو کې مهم رول ادا کړي. یوسف خدران

مسکو د افغان حکومت، د وسله والو او سیاسي

خواشیني څرګنده کړې او ویلې دي اتوی حاضر دي چې اصولو ته شا کړي او د دې لپاره چې له واکه لرې شوي د ورانیو د اصولو لور ته یې مخه کړې ده.» اجراییه رییس عبدالله عبدالله ویمه پرخ (دوشنبه) وویل چې طالبان له خپل امارت پرته بل څه نه مني او نه یې په دریځ کې کوم بدلون راغلی ده زیاته کړه: «خو له دې سره سره ځینې سیاسیون فکر کوي چې د حکومت د تخریب لپاره هر څه جایز دي په کار ده چې د سولې جبهه د حالاتو د اداره کولو لپاره یو بل ته لاسونه ورکړي.» د مسکو په غونډه کې به طالبان غالباً خپل هغه دریځ نرم کړي چې عباس ستانکزي په وروستیو ورځو کې د افغانستان د ملي امنیتي او ملکي ارګانونو په اړه څرګند کړی و. ستانکزي ویلي چې که طالبان واک ته ورسېږي، د افغانستان ملي اردو، ملي پولیس او نورې امنیتي ادارې به منحل کړي او د ملي شورا پر ځای به د علماوو شورا جوړه کړي. د ستانکزي دا څرګندونې د ډېرو افغانانو له سخت غبرګون سره مخامخ شوې او هغه د پاکستان د ازمایلو جزو وګڼل شوې پاکستان په لوی بمه لښکره کې د محاصینو په لاس د افغانستان ملي امنیتي اداري او تاسیسات ونړول کړل

د امریکا سنا د افغانستان او سوریې په اړه

د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د مخنۍ جنبخ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي. د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ترمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په ډسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم ګڼلی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي.

د پښتون ژغورنې غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو...

سلګونه کسان راټول شوي وو او د پښتون ژغورنې غورځنګ له غړو سره یې د ارمان لوڼي د وژل کېدو په تړاو غمشریکي وکړه په کابل، ننګرهار او کونړ کې راټول شویو خلکو د لوموړي غایبانه جنازې هم وکړې. د افغانستان په بېلابېلو سیمو کې په احتجاجي بڼه دا راټولېدنې له هغې یوه ورځ وروسته کېږي، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی ارمان لوڼي د بلوچستان په لورلایي سیمه کې د پولیسو له خوا په اخ او ډب کې ووژل شو. د دغې غورځنګ مشر منظور پښتین وایي، چې پاکستانې پولیسو له ارمان لوڼي سره تاوتریخوالی کړی او په بې رحمانه ډول یې وژلی. د ارمان لوڼي له وژل کېدو وروسته په ټولنیزو رسنیو کې خپرې شوې ویډیوګانې او د پښتون ژغورنې غورځنګ وینا وال وایي، چې د پاکستان حکومت یو ځل بیا د تاوتریخوالي هڅه کړې او هغو خلکو ته یې اجازه نه ورکوله، چې ژوب او قلعه سیف الله ته د لوموړي جنازې ته روان وو. ارمان لوڼي د منظور پښتین په مشرۍ د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی او د غورځنګ د ملي فعالې وړانګې لوڼي ورور و ۳۵ کلن ارمان په کالج کې د پښتو ادبیاتو استاد و، واده یې کړی و او درې لوڼې ترې پاتې شوې. دا د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملاتړو او پلویانو لومړی کس نه دی، چې وژل کېږي، بلکې له دې وړاندې هم د نشال خان، طاهر داوړ او د نقیب الله مسید په خبر نور ځوانان هم وژل شوي، خو چا یې سیناوی نه دی کړی، په هرحال په دغو احتجاجونو کې غوښتنه وشوه، چې له دې وروسته باید د بشري حقونو تر هر بنسټه دا غږ ورسول شي چې دوی عدالت او حساب غواړي.

د غونډې له منځه اسرار کریمزي وویل: «په ټولو نړیوالو فورمونو، په ملګرو ملتونو او د بشري حقونو په هر بنسټ غږ کوو، چې په دغو ستونزو نورې سترګې پټې نه کړي. افغانان او د لر او بر پښتانه مشران، لیکوالان او سیاسي مبارزین باید نور راپورته شي او زموږ ستونزې نړیوالو ته وړاندې کړي.» د دې ترڅنګ د ارمان لوڼي وژنې د ټولنیزو رسنیو فېسبوک، ټوېټر او په نورو سایټونو هم تند غبرګونونه راپارولي. د پاکستان حکومت په رسمي توګه تر اوسه څه نه دي ویلي، خو په پاکستان او افغانستان کې د خلکو احتجاجي غونډې او غبرګونونه په ډېرېدو دي.

د بلوچستان په کلا سیف الله کې د پښتون ژغورنې غورځنګ د مخکښ غړي محمد ابراهیم ارمان لوڼي جنازې ته سلګونه کسان ورغلي وو. د پښتون ژغورنې غورځنګ غړي وایي چې دی د تېرې شنبې په ماښام خپل کور ته د ستنېدو پر مهال د پولیسو له خوا د ټوپک په کنداغونو وهل شوی او ساه یې ورکړې ده. د لوڼي په جنازه کې د پښتون ژغورنې د غورځنګ مشر منظور احمد پښتین د پاکستان حکومت د پښتنو په زور او ځورولو تورن کړ او ویې ویل چې پښتون قوم ته نور زغم نه دی پاتې. لوموړي زیاته کړه: «زه د خدای په پاک قرآن قسم خورم چې د ده وینې به کله هم موږ معاف نه کړو.» د منظور احمد پښتین له هرې خبرې سره به د ارمان لوڼي د جنازې ګډونوالو «موږ عدالت غواړو» شعارونه ورکول. پښتین زیاته کړه، ابراهیم لوڼي ځکه شهید کړای شو پښتونخوا ته سترګې سولې دي، خو دا لوبه به راڅخه ونه ګټي. د بلوچستان ایالت په کلا سیف الله کې د ارمان لوڼي جنازې ته په منظور پښتین سربېره د پاکستان د پارلمان غړي محسن داوړ، علي وزیر، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند متحدو ایالتونو په پلازمېنې او په ځینو اروپایي ښارونو کې د پښتنو له خوا اعتراضي غونډې شوې دي اعتراض کوونکي چې لا یې شمېر زیاتېږي د ارمان لوڼي دقاتلینو لپاره سزا غواړي او وایي چې په دې اړه باید سمدستي

چې د ده په خبره په بلوچستان کې یې په پښتون مېشتو سیمو کې د تشدد د نارې لرې. د پیل مخالفت کاوه. ښاغلي پښتین زیاته کړه: «دوی په لورلایي کې اول په پولیسو حمله وکړه، کله یې په خان وکړه، کله پر مشر، کله پر ملا او کله یې هم ډاکټر وواژه. مقصد یې دا و چې خلک له دې حالاتو سره عادت کړي. دوی په وطن کې د جنګ فضا جوړوي. ارمان لوڼي د دې مخالفت کاوه. دوی پېړدې جنګ خیبر پښتونخوا وخوړله. دوی په دې جنګ فاټا وخوړله او اوس یې جنوبي بو مشر نواب ایاز خان جوګېزي او د پښتون ژغورنې غړو او ځایي خلکو برخه اخیستې وه دوی اکثرو د بلوچستان د لورلایي پولیس ملامتول چې ارمان لوڼي یې شهید کړی، خو د بلوچستان د کورنیو چارو وزیر میر ضیاالله لانګو بیا وایي چې ارمان لوڼي د پولیسو د تشدد نه وجې نه، بلکې د زړه د حرکت د بندېدو له امله ساه ورکړې. له کله چې ارمان لوڼي ساه ورکړې دا لومړی وار و چې یو پاکستاني چارواکي په دې اړه نظر ورکوي. د ارمان لوڼي له شهید کېدو یې وروسته د افغانستان په ځینو ښارونو، د پلټنې وشي. دپاکستان معرضو استخباراتي اوپوځي کړیو نه یوازې دکوروپښتنو مخکښ مشران، بلکې پاکستان ته کډه شوي افغان اوښتانه هم په بېلابېلو بهانو په نښه کړي، وژلي، نیولي او بندیان کړي او هغه افغان کډوال یې هم وژلي او ټري تم کړي، چې دافغانستان پرضد یې دجګړې لپاره دترهګرو نه لیکو سره نه یو ځای کېدو څخه ډډه کوله

له کله راهیسې چې دترهګرۍ اور په دې سیمه بل شوی، له هغه وخت راهیسې پرپښتنو قیامت روان دی. دا قیامت کله په یوه سیمه او کله هم په بله سیمه تېرېږي. خو پښتانه لاهم له دې بلاڅخه نه دي خلاص او ددې هر څه ترټولو لوی ذمه وار پاکستان د پاکستان پوځ اواستخبارات دي، چې هم یې لرپښتانه په ترهګرو ووژل، بیا یې دترهګرو په نامه په خپله ووژل بیا یې دترهګرو په نامه په خپله او اوس هم په زندانو کې ژوند تېروي

کله چې پاکستاني پولیسو د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ مبارز او دغورځنګ دکور کمېټې ممبر پروفیسور آرمان لوڼي په شهادت ورساوه، چې ټول لر او برپښتانه یې ولړزول، بیا چې دشهید ارمان لوڼي جنازې ته دپښتون ژغورنې غورځنګ مشران اوبلوسان ورتلل، نوپاکستاني پوځیانو ورته په لارو کې خنډونه اچول اوآن په ځینو سیمو کې یې پرې ډزې هم وکړې کله چې منظور پښتین علي وزیر او محسن داوړ د یوې قافلې په شکل روان و، نو هم په لاره کې پرې پاکستاني پوځیانو ډزې وکړې، چې د علي وزیر دموټر شیشه یې هم ورماته کړه له څو ورځو راهیسې په ټول تړاو پرپښتون وطن کې مات دی، ټول خلک د آرمان لوڼي په شهادت سرې سترګې ژاړي، خو که چېرته تاسې پاکستاني رسنۍ وګورئ، نو دوه کرښې خبر به پیدا نه کړئ، چې کومه پاکستاني رسنۍ کې دي د آرمان لوڼي دشهادت یاد دومره لوی جنازې په اړه هم د منظور پښتین او نورو په ملګرو د خنډونو، ډزو او نورو پېښو په اړه چېرته خبر شوي وي

دخپل پښتون ورور په غم په ټوله نړۍ کې یوازې پښتون ژاړي اوداځینې ځینې چې په پاکستان کې دي وایي، چې پنجابي یې مشر ورور دی، هماغه مشر ورور یې آن له پېژندلو او په درد د اوښکو تویولو برځای ورته خنداوې هم کوي، په رسنیو کې خو هیڅ هم نشته، بیا چې پښتنو ټولنیزې رسنۍ په خپله ګټه کارولي اوټول پښتون قوم یې په ټولنیزو رسنیو له خپلو تکلیفونو خبر کړي دي، په داسې وخت کې بیا پنجابي او دپنجابي تالي څټو پښتنو بېرته په پښتنو رشخندونه پیل کړي دي او په یو نوم اوبل نوم ورپسې تورنه وړاندې

هغه چې په یې د لر او بر پښتو افغان نارې وهله هغه همدا ناره وه، چې که په لر کې څه کېږي پښتون ولس پرې ټوټه ټوټه کېږي، پښتانه باید په دې حالت کې په هرڅه ځان نه پوه کړي چې پنجاب پرون د دوی خپل و، نه نن دی اونه به هم سبا شي، پرون هم پښتانه د پښتو په غم ژړېدل، نن هم اوسبا به هم پښتانه دپښتنو په غم ژړېږي

دیوه راډیو په خپل مطلب کې، لیکي، چې دیوې پاکستانۍ رسنۍ نه یوه مشر څخه یې پوښتنه وکړه چې ولې یې دآرمان لوڼي دمرګ خبر نه انعکاس ورنه کړ، هغه ورته د نوم نه ښودلو په شرط کې وویل، چې سرې مجبورۍ ولې په خان پسې داوېړوو، نه سرو مجبو څخه یې معنا دپاکستان پوځ او استخبارات دي، چې ټولې رسنۍ یې په دې پابندې کړې، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ اړوند هیڅ خبر به نه خپروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

HEWAD DAILY
هیواد
سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه
چهارشنبه د ۱۳۹۷ د سلواغې ۱۷ مه د ۱۴۴۰ ق د جمادي الاول ۳۰ مه د 6/2/2019

د بلخ اوسېدونکي د سولې او امنیتي ځواکونو ملاتړي دي

دبلخ د مدني ټنسټونو فعالینو، فرهنګیانو اومحصلانو په هیواد کې دامنیتي ځواکونو او سولې بهیر ملاتړ وکړ. د مدني اوفرهنګي ټنسټونو یوشمېر غړو او محصلانو دبلخ دولایتي شورا په ریاست کې په غونډه کې له امنیتي ځواکونو او د سولې له بهیر سره خپل ملاتړ څرګندکړ او وې ویل موږ هغه سوله غواړو چې په هغه کې عدالت، د خلکو حقوقوتامینول او ملي مدني او فرهنګي ارزښتونه په کې وساتل شي. دغه راز دوی دافغانستان داردو د ړنګولو په باب دطالبانو د یو مشر ادعا وغندله او وې ویل، چې موږ سوله غواړو، خو د هېواد د حیثیت او دموکراسی د نه منځه وړلو او د حکومت او امنیتي ځواکونو ړنګول نه غواړو

باختر

په فراه کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي

د افغانستان په فراه ولایت کې په تېرو ۲۴ ساعتونو کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي او ۷ نور ټپیان شوي دي. د ولایت د پولیسو ویاند وېلي چې حکومتي ځواکونو له تېرو ۲۴ ساعتونو راهیسې د طالبانو خایونه په نښه کړي او دا عملیات به په فراه او نورو سیمو کې جریان ولري. په ورته وخت کې د طالبانو د خپلو او ترهګریزو فعالیتونو د مخنیوي لپاره په ټول هېواد کې عملیات دوام لري او په پام کې ده، چې افغان ځواکونه به په روان ژمي کې په دغو عملیاتو کې ستري ستري لاسته راوړنې ولري.

پنتاګون د داعش د بیا پیاوړي کېدو خبرداری ورکړی

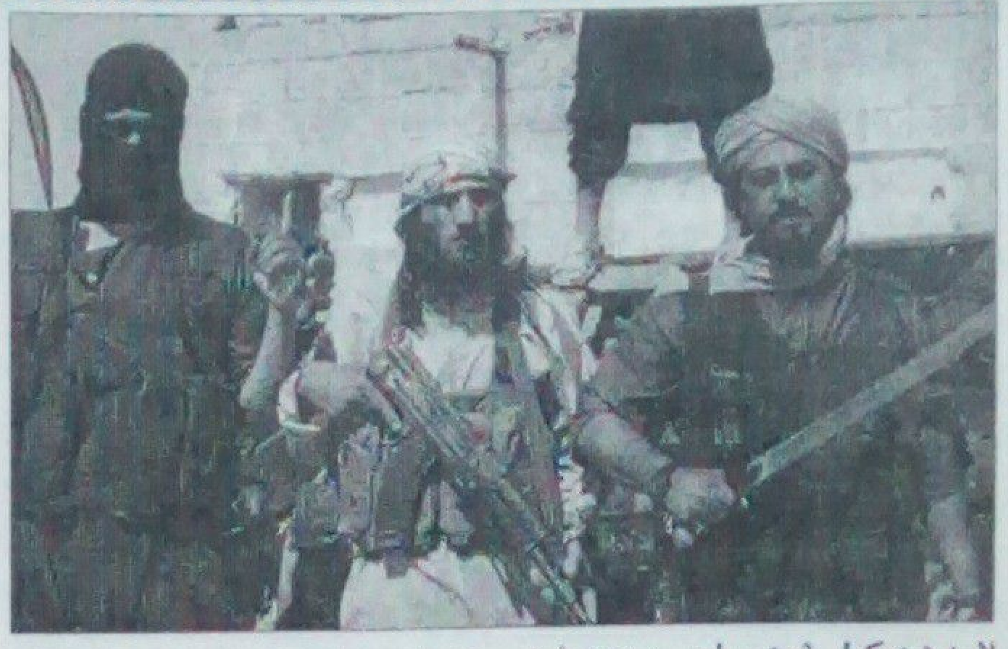

ویل کېدل چې ګنې په سوریه کې داعش ته په ماتې ورکولو سره د امریکا دمتحدو ایالتونو پوځ په سوریه کې خپل هدف ته رسېدلی دی، خو د پنتاګون د اټکلونو پر اساس له سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو پلان کېدای شي ناوړه پایلې ولري. له سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د راایستلو پلان تر اعلان وروسته د امریکا متحدو ایالاتونو د دفاع وزارت پنتاګون اندېښنه ښوولې چې افراطي ډله داعش کېدای شي یووار بیا پیاوړې شي. پنتاګون په رپوټ کې ویلي چې بې له مناسب فشاره کېدای شي، داعش «احتمالاً له شپږو تر دوولسو میاشتو پورې بېرته سر راپورته کړي» او له

لاسه د ورکړل شوې ساحې یوه برخه بېرته ونیسي. واشنګټن اټکل کوي چې داعش اوس هم د تهاجمي حالت توان نري. د «سوریې دیموکراتیک ځواکونو» په نوم جنګیالي چې د

کردانو د ولس ساتونکو ملېشو (YPG) تر کنټرول لاندې جنګېږي، د ائتلافي ځواکونو مرستې ته ډېره اړتیا لري، خو ترکیه چې د همدغه ائتلاف برخه ده، د کردانو ولس ساتونکو ملېشو ته د

ترهګریز سازمان په سترګه ګوري. په ریوټ کې دې ته هم اشاره شوې چې ترکیې له ۲۰۱۷م کال راهیسې د داعش پر وړاندې په هیڅ دول مخکښو عملیاتو کې برخه نه ده اخیستې. د چهار شنبې په ورځ په واشنګټن کې د داعش ضد ائتلاف د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه رابلل شوې چې د جرمنې د بهرنیو چارو وزیر هایکو ماس هم په کې ګډون کوي. د امریکا متحدو ایالتونو ولسمشر ډونالډ ټرمپ د ډسمبر میاشتې په منځ کې له سوریې څخه د خپلو کابو ۲۰۰۰ عسکر د راایستلو اعلام وکړ. خو تر اوسه یې په دې هکله مهالوېش نه دی په ډاګه کړی، خو په دې وروستیو کې بې ټینګار وکړ چې «که اړتیا وه، موږ به

بیرته راستنانه شو. زموږ ډېری چټکې الوتکې لرو، موږ ډېرې ښې بار وړونکې الوتکې هم لرو.» خو د امریکا ولسمشر ټرمپ په عین حال کې داډ ورکړ چې امریکا به په عراق کې خپل عسکر پرېږدي. هغه زیاته کړه چې امریکا به له عراق څخه ایران څاري. خو په داسې حال کې چې له سوریې څخه په کړار کړار عسکر راباسي، په عین وخت کې به له دغه ځایه له داعش جنګیالو سره هم جګړې ته دوام ورکړي، خو د دوشنبې په ورځ د امریکا کانګرس داسې مصوبه په لوی اکثریت سره تصویب کړه، چې نه سوریې او افغانستانه بې د امریکا د ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ پلان رد کړ

د مخالفینو پر ضد ځمني عملیات له لاسته...

طالبانو تیول شوې او وېره به خپلو ولایتونو کې حدی، ګواښونه هم منځه تللي دي. د دغه وزارت ویاند غفور احمد جاوېد پروین ازادي راډیو ته ویلي، دغه عملیات چې په بېلابېلو ولایتونو کې روان دي او تر پسرلي به دوام وکړي

چارواکي همدا شان زیاتوي چې په غزني کې د طالبانو له زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتیري هم په کې وو، ازاد شوي. په ټولېېره توګه په ژمي کې په افغانستان کې جګړه کمېږي، خو روان کال بیا هم د افغان دولت وسله‌وال

مخالفین په افغان ځواکونو حملې کوي. تازه وسله‌والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتیري شهیدان کړي او څیني بې ټپیان کړي دي. د ولسي جرګې د کورنۍ امنیت کمېسیون که څه هم ژمني عملیات بریالي بولي، خو ټینګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنیوي لپاره باید په دقیقه توګه ترسره شي. د دغه کمېسیون غړي نواب منګل ویلي: «ژمني عملیات کږور تمام شوي، دښمن ته په کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو باید له هوایي حملو او کماندو یي عملیات چې ډېر ګټور ثابت شوي، کار واخلي، په ټي سره به دښمن وځشي کولای چې ثاني پوستې ولري.» ساغلي منګل زیاتوي: افغان حکومت باید له وخته په استفادې په ژمي کې خپل عملیات چټک کړي، چې د دښمن د قومانداني مرکزونه له‌منځه یووړل شي او د امنیت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پیدا شوي، هغه له‌منځه ولاړې شي

دي زیاتوي: «د تېرکه مرته دغه عملیات ډېر بریالي وو. دښمن، داعش، طالبانو د دوی سیمه‌ییزو قوماندانانو او زورواکو ته زیاته مرګ ژوبله اوښتې. د دوی ګڼ شمېر قوماندانان او وګړي په کې وژل شوي. دښمن د ستراتیژیک موادو ځایونه چې د دوی سالي ملاتړي دي له‌منځه وړل شوي.» ساغلي جاوېد زیاتوي: په کاپیسا، غزني، کندهار، هرات، ننګرهار، کونړ او فریاب، وردګو، ارزګان، فراه، ننګرهار، کونړ او هلمند ولایتونو کې روان دي. دا چې په دغو عملیاتو کې په خومره شمېر کې وسله‌والو مخالفانو ته مرګ ژوبله اوښتې، د ملي دفاع وزارت ویاند یې په اړه کره معلومات ورنه کړل. ملي دفاع وزارت وايي چې په ننګرهار کې په هسکې مېنې ولسوالۍ کې له داعشه ګوزګوري او په ټي کوټ او کوټ ولسوالیو کې څیني سیمې له طالبانو پاکې شوي دي. د دغه وزارت

زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتیري هم په کې وو، ازاد شوي. په ټولېېره توګه په ژمي کې په افغانستان کې جګړه کمېږي، خو روان کال بیا هم د افغان دولت وسله‌وال مخالفین په افغان ځواکونو حملې کوي. تازه وسله‌والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتیري شهیدان کړي او څیني بې ټپیان کړي

دي. د ولسي جرګې د کورنۍ امنیت کمېسیون که څه هم ژمني عملیات بریالي بولي، خو ټینګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنیوي لپاره باید په دقیقه توګه ترسره شي. د دغه کمېسیون غړي نواب منګل ویلي: «ژمني عملیات کږور تمام شوي، دښمن ته په کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو باید له هوایي حملو او کماندو یي عملیات چې ډېر ګټور ثابت شوي، کار واخلي، په ټي سره به دښمن وځشي کولای چې ثاني پوستې ولري.» ساغلي منګل زیاتوي: افغان حکومت باید له وخته په استفادې په ژمي کې خپل عملیات چټک کړي، چې د دښمن د قومانداني مرکزونه له‌منځه یووړل شي او د امنیت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پیدا شوي، هغه له‌منځه ولاړې شي. سیمې د حکومت تر واک لاندې راغلي دي. د افغانستان ملي دفاع وزارت وايي چې په روانو ژمنیو عملیاتو کې څیني مهمې سیمې له داعش او

په پاکستان کې د افغانستان سفیر د پوځ له مشر سره پر سوله غږېدلی

په اسلام اباد کې د افغانستان سفیر لېدلي چې په‌دې وروستیو کې د

شکرالله عاطف مشعل د پاکستان د پوځ له مشر جنرال قمر جاوېد باجوه سره د افغان سولې د روانې پروسې په ګډون په یو لړ مسایلو خبرې کړې دي. د پاکستاني پوځ مطبوعاتي څانګې «ISPR» په‌دې اړه په بیان کې ویلي چې جنرال باجوه او عاطف مشعل د دوشنبې په ورځ لېدلي دي. بیان کاږي: «په‌دغه لیدنه کې پر نورو مسایلو سربېره په دوه اړخیزو اړیکو، د سیمې د امنیت په ځانګړې توګه د افغانستان د سولې پروسې پر روان بهیر بحث کړی دی.» په عین حال کې بیا په اسلام اباد کې افغان سفارت وايي چې د افغانستان سفیر د پاکستان د پوځ له مشر سره په لیدنه کې: «د دوه اړخیزه اړیکو په پیاوړتیا، افغان سولې، له طالبانو سره د افغان حکومت په مستقیمې مذاکرې او یو شمېر نورو اړوندو موضوعاتو خبرې وشوې.» په پاکستان کې د افغانستان سفیر په‌داسې وخت کې د پاکستاني پوځ له مشر سره

خبرو له لارې په افغانستان کې د شخړې د حل لپاره د امریکا هڅې ګړندۍ شوې دي. افغان طالبانو څو ورځې مخکې په قطر کې د افغانستان د سولې پروسې لپاره د امریکا له ځانګړي استازي زلمي خلیلزاد سره شپږ ورځنۍ مذاکرات وکړل او د سولې په اړه یې بحث وکړ. خلیلزاد قطر ته تر سفر مخکې د اسلام اباد دوه ورځنۍ دوره هم کړې او له سیاسي او پوځي مشرانو سره یې لیدلي وو. د پاکستان سیاسي او پوځي مقاماتو په قطر کې د افغان طالبانو او امریکایي چارواکو تر لېدنې، او مذاکراتو وروسته وویل چې طالبان دوی د خبرو مېز ته راوستل. له بلې خوا بیا د دوشنبې په ورځ د پاکستان د پوځ مشر د دغه هېواد د جګړه‌پوهو پوځي قوماندانانو په غونډه کې د سیمې د وضعیت د ارزونې پسې مهال د افغان سولې په پروسه کې پر مختګونو ډاډ ښودلی.

د شهید آرمان لوڼي په ویر او د پنجاب...

همداراز د ننګرهار ولایت په جلال آباد ښار کې هم احتجاج کوونکو د شهید ارمان لوڼي په ملاتړ او د پنجاب پر ضد خپل دریځ اعلام کړ، د جلال اباد ګډونوال وایي پاکستان تل هڅه کوي چې د لر او بر پښتانه سره بېل کړي. خو دوی لر او بر یو افغان یاد کړ او پاکستاني حکومت یې یو تروریست او ترهګرېز

ریاست یاد کړ. همدارز په کوټې کې هم د پښتون ژغورنې غورځنګ غړو په ملاتړ پړاخ لاریون وشو چې دوی هم د پاکستاني حکومت وروستي کړنو ته اشاره وکړه د کوټې لاریون کوونکو د شهید ارمان لوڼي د قاتلینو نیولو غوښتنه کړې او پنجابي ریاست یې یو وحشت ناک حکومت یاد کړی دی. په ټوله نړۍ کې د

منظور پښتین له لوري احتجاج اعلام شوی چې د افغانستان او پاکستان په ګډون یاد احتجاجونه لاهم دوام لري او پښتو ته عدالت غواړي. آرمان لوڼي د کوټې په لورلايي کې پولیسو شهید کړی. شهید لوڼي د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ غړی و. چې ټول پښتانه پرې ویر کوي، د هغه جنازه ورمه ورځ دوشنبې په کوټه او په هیاب کې یې د افغانستان په ګډون په ګڼو نورو سیمو کې وشوه

په لغمان کې اووه پروژې ګټې اخیستنې ته...

شوې تخمونه وېشلي او په ۳۵ جریبه ځمکه کې یې ورته عصري باغونه جوړ کړي. قومي مشر او د سیمې اوسېدونکي حاجي اشرف د انکشاف په برخه کې د دغه ډول پرمختګ په اړه د خوښۍ ترڅنګ له حکومت سره د هر راز همکارۍ ډاډ ورکړ. د ده وړاندې نورو پروژو او دې ولسوالۍ ته د لا پاملرنې غوښتنه وکړه د لغمان والي ښاغلي محمد اصف ننګ خوښي وښوده چې هر څل هرې ولسوالۍ ته د سفر پرمهال لسګونه

پروژې هلته پیلوي او یا یې ګټې اخیستنې ته سپارې، ده وویل الیشنګ ولسوالۍ ته به د نورو برخو سربېره د انکشاف په برخه کې نه دې، هم زیاته پاملرنه وشي او ژر به هلته ۹۵ بېلا بېلې پروژې پیل کړي. ښاغلي ننګ دغه راز د الیشنګ ولسوال ته لارښوونه وکړه چې د ولسونو نیازمندۍ دې په نیکټې نه مرکز کې نه بېلا بېلو ادارو سره شریکې، چې پرې لا نور پرمختګ وشي.

چې په نړۍ راتلونکي کې هلته یو شمېر پروژې پیل شي او اوسمهال له ۵۰۰ څخه زیاتو مېرمنو ته د کورنۍ اقتصاد د پیاوړتیا په موخه د چرګانو فارمونه جوړ شوي. هغه وویل په روان کال کې یې د الیشنګ ولسوالۍ ۵۰ برګرونه ۲۵ تنه اصلاح

استانبول، انقرې، نوي ډیلي، جدې او مسکو ښارونو ته الوتنې کوي، دیادونې وړ ده، چې د اریانا افغان هوایي شرکت په ۱۳۳۲ کال

د اریانا افغان هوایي شرکت نوې...

راسخته نه شي. د دغې الوتکې په پیرودلو سره تر یوې اندازې ستونزې لرې شوې اوس د اریانا افغان هوایي شرکت الوتکې کندهار، هرات، او د بلخ ولایتونو او له افغانستان څخه بهر داوړنچې، کې په فعالیت پیل کړی دی

ملموس او غیر ملموس میراثونه، د هېواد ارزښتناکي...

میراثونو دلېست په معیارونو برابر شوي، چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له تائیدوروسته د نړی د فرهنګي میراثونو په لېست کې دشاملولو په غرض پیشنهاد شي. په دې غونډه کې په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي سلاکار خوشحال روحي، دلرغونو پېژندلې رئیس

نور اغا نوري او د خلکو د فرهنګ رئیس محبوب بابکر خپل هم شتون درلود دملموسو اوغیر ملموسو آثارو د ترمیمولو اوساتنې په لاره کې د مسلکي روزنیزو دورو د پیلولو او دغېروز کوو د فرهنګي موسې او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت ترمنځ دهمکارۍ دموافقه لیک دلاسلیک

په باره کې هم خبرې وشوې حسیني سایې د هېواد ملموس او غیر ملموس میراثونه دهېواد ارزښتناکې پانګې وبللې او داطلاعاتو اوفرهنګ له وزارت سره دغېروز کوو دفرهنګي موسې دهمکاریو له امله مننه وکړه او ددغو همکاریو په دوام باندې یې ټینګار وکړ

باختر

بهرنۍ لنډې خبرونه

د جرمني او جاپان د همکاریو د پراختیا هڅې

د جرمني صدراعظمې انګلا میرکل د جرمني او جاپان ترمنځ د لا زیاتې اقتصادي همکارۍ خبره کړې. جاپان ته د هغې دوه ورځنی سفر په پیل کې آغلې میرکل ویلي چې جرمني به په «ډېره لیوالتیا» سره د جاپان د حي شل احدا په برخه کې همکاري وکړي. جاپان سږ کال د شلو مخکښو صنعتي او صنعتي کېدو په درشل کې هېوادونو د غونډې مشري پر غاړه لري دغه غونډه به د جون میاشتې په پای په اوساکا کې جوړه شي.

ایران د اسلامي انقلاب په مناسبت زرګونه زندانیان بخښي

اسنا خبري آژانس په حواله د قضا مشر صدیق آملي لاریجاني ویل «تقریباً ۵۰۰۰۰ زندانیان به له بنده آزاد شي او یا به یې د سزا موده لنډه شي.» په ایران کې د رسمي شمېرو له مخې کابو ۲۵۰۰۰۰ زندانیان دي. دا چې دا عفوه به پر سیاسي بندیانو هم صدق وکړي او که نه، لاریجاني یې په هلکه څه ونه ویل. د ایران حکومت د دغه هېواد د اسلامي انقلاب د ۴۰ کلیزې په مناسبت بندیانو شمېر زندانیانو ته عمومي بخښنه وکړې د

امریکا د ونزویلا د موقت حکومت په رسمیت پېژندلو هرکلی کړی

د امریکا د بهرنیو چارو وزیر د څو اروپایي هېوادونو له خوا د ونزویلا د موقت ولسمشر په توګه د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو هرکلی وکړ. مایک پامپیو د دوشنبې ورځ په اعلامیه کې د اروپایي ټولنې د نورو هېوادونو په ګډون له پولو هېوادونو وغوښتل، چې د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو سره د ونزویلا د خلکو ملاتړ وکړي. فرانسه جرمني، برېتانیا، اتریش، ډنمارک، لاتویا، لیتوانیا، اسپانیا، سویډن، چک او هالنډ هغه هېوادونه دي، چې خوان ګوایدو یې د ونزویلا د موقت ولسمشر په توګه په رسمیت پېژندلی

مادورو
که سپینه ماڼۍ مداخله وکړي، په وینو به ولړله شي

په توګه پېژندلې دی. دا کار وروسته تر هغه شوی، چې د ونزویلا ولسمشر نیکولاس مادورو د اروپایي ټولنې له خوا تر ورمې ورځې د وخت ټاکنو لپاره ورکړل شوی ضرب الاجل رد کړ. ګوایدو، چې د امریکا ملاتړ ورسره دی، تېره میاشت خان لنډمهالی ولسمشر اعلام کړ. برېتانیا، فرانسې، اسپانیا او نورو اروپایي هېوادونو په ونزویلا کې مخالف مشر خوان ګوایدو د هېواد د لنډمهالي مشر

په سومالیا کې موټر بم ۱۴ کسان وژلي

د پولیسو په حواله د سومالیا په پلازمېنه موګادیشو کې د یوه سوداګریز مرکز مخې ته د موټر بم چاودنې په نتیجه کې ۱۴ کسان وژل شوي دي. د دوشنبې ورځې په دې پېښه کې ۱۰ کسان ټپیان شوي هم دي. د الشباب ترهګرې ډلې د بریدپړه منلې ده. د دغې ډلې له خوا ویل شوي چې د برید هدف د دولتي چارواکو یوه غونډه وه چې د ودانۍ ترڅنګ په پراته یوه رستورانت کې جوړېده.

په متحدو عربي اماراتو کې د پاپ پراخ هرکلی

د نړۍ د کاتولیکي عیسویانو مذهبي مشر پاپ فرانسېسکوس ته په متحدو عربي اماراتو کې د نوموړي د تاریخي سفر پیل ته په شاندارو مراسمو سره پراخ هرکلی. ویل شوي دا عربي ټاپو ته چې د اسلام زانګو بلل کېږي، د یوه کاتولیکي مشر لومړی سفر دی. پاپ به وروسته یوې خو مذهبي غونډې ته وینا وکړي.

له بهرنیو منابعو څخه

Farid Ahmad Farhang , Head of Govt. Dailies
Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578
د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ ۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳
چلیحتی د ازادۍ مطبعه
د ورځپاڼو وېب سایټ www.dailies.gov.af

لیکونکې پلاوی
- شاولي فراز
- سیدیوسف شرعي
- رفیع الله رووفي
- محمد یونس منار
- میر صمدي عزیزي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د دولتي ورځپاڼو رییس فرید احمد فرهنګ	۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰
مشر مسوول احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مسوول سکرتر شېرمحمد غلزی	۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ویراین احمدشاه سخي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library